ሓዳስ ኤርትራ

መበል 35 ዓመት ቁ.281 | ቀዳም 25 ሓምለ 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2

ሓጺር ዝኽሪ ህይወት...

ገጽ 3

ገጽ 5
ህዝቢ ኤርትራ...

ገጽ 8
ቁሸት ምህዞን ሰንዓን፡ ተስፋ ብሩህ መጻኢ

ገጽ 11
ፖጋቻ፡ ዕዉት መበል 19 መድረኽ ኮይኑ

ስነ-ስርዓት ቀብሪ ገዲም ተጋዳላይ - ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም ተፈጺሙ

ስነስርዓት ቀብሪ ገዲም ተጋዳላይን ምኩር ዲፕሎማሰኛን - ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም፡ ብናይ ክብሪ ሰልፊን ሰላምታን ተሰንዩ፡ ትማሊ 24 ሓምለ ሰዓት 10፡00 ቅድሚ-ቐትሪ ኣብ መካነ-መቓብር ሓርበኛታት ኣስመራ ብኽብ ዝበለ ማዕርግ ተፈጺሙ።

ኣብ'ቲ ክቡር ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡ ሚኒስተራት ዝርከብዎም ሰበ-ስልጣን መንግስትን ግንባርን ከምኡ'ውን ብኣሽሓት ዝቑጸር ህዝቢ ዝተሳተፎን ብኤራቲቪ ብቐጥታ ዝተፈነወን ስነ-ስርዓት፡ ታሪኽ ሂወት ስወእ ተነቢቡ።

ኣብ 1976 ኣብ ህዝባዊ ሓይልታት ሓርነት ኤርትራ ዝተሰለፈ ተጋዳላይ ሰመረ፡ ኣብ እዋን ሓርነታዊ ቃልሲ ካብ 1976 ክሳብ 1991 ኣብ ክፍሊ ህዝባዊ ምምሕዳር፡ ወከል ወጻኢ ጉዳያት፡ ከምኡ'ውን ሓላፊ ክፍሊ ስለያን ጸጥታን ኣብ ሱዳን፡ ድሕሪ ናጽነት ድማ ካብ 1991 ክሳብ 1992 ቀዳማይ ጸሓፊ ግዜያዊ መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ሱዳን፡ ካብ 1993 ክሳብ 1996 ኣብ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ሓላፊ ጠረጴዛ ኣመሪካን ኤህጉራውያን ውድባትን፡ ካብ 1997 ክሳብ 2003 ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ካብ 2003 ክሳብ 2006 ኣመሓዳሪ ዞባ ማእከል፡ ካብ 2007 ክሳብ 2018 ሚኒስተር ትምህርቲ፡ ከምኡ'ውን ካብ 2018 ክሳብ 2025 ሚኒስተር ትምህርትን ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ኢትዮጵያን ቀዋሚ ወከል ኣብ ሕብረት ኣፍሪቃን ብምዃን ንሃገሩን ህዝቡን ብልዑል ተወፋይነት ዘገልገለ ሓርበኛ እዩ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ብስም መንግስቲ ኤርትራ ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፣ ብስም ሚኒስትሪ ዞባዊ ምምሕዳራት ሚኒስተር ዓብደላ ሙሳ፡ ብስም ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ሚኒስተር ዑስማን ሳልሕ፡ ብስም ሚኒስትሪ ትምህርቲ ሚኒስተር ሓሊማ መሓመድ፡ ብስም ስድራቤት ድማ ወዱ ራማኤል ሰመረ፡ ኣብ መቓብር ስወእ ኣኽሊል ዕንባባ ኣንቢሮም።

ልዕሊ 50 ዓመታት ኣብ ቃልሲ ንሃገራዊ ናጽነት፡ ምኽባር ልኡላውነትን ህንጸት ሃገርን ዘሕለፈ፡ ወፋይ ዜጋን ኣብነታዊ ሓላፍን ስውእ ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም፡ ብዕድል ሓዳርን ኣቦ 5 ደቂን እዩ።

ገዲም ተጋዳላይን ምኩር ዲፕሎማሰኛን ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም፡ ብ21 ሓምለ'ዩ ኣብ መበል 83 ዓመት ዕድመኡ፡ ኣብ ኣስመራ ብሕማም ተሰዊኡ።

ስኢሊ-ሳልሕ ዓብደልቓድር

ልኡኽ ኤርትራ፡ ኣብ ፍሉይ ዋዕላ ባይቶ መራሕቲ ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ ጉዳይ ጥዕና ተሳቲፉ

ብፈጻሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ኢትዮጵያን ቀዋሚ ልኡኽ ኣብ ሕብረት ኣፍሪቃን ቁጠባዊ ኮሚሽን ኣፍሪቃን - ኣቶ ቢንያም በርሀ ዝተመርሐ ልኡኽ ኤርትራ፡ ብ22 ሓምለ ኣብ ኣክራ - ጋና ኣብ ዝተኻየደ መበል 20 ፍሉይ ዋዕላ ባይቶ መራሕቲ ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ ጉዳይ ጥዕና ተሳቲፉ።

እቲ ዋዕላ፡ "ምድንፋዕ ፍትሓ፡ ርትዓውነት፡ ኣድማዒ ሽፈነ ጥዕና፡ ምብቃዕ ኢደይስን ብጊን፡ ምምሕያሽ ጥዕና ኣደታት፡ ከምኡ'ውን ምቁጽጻር ኣብ ኣፍሪቃ ብፍሉይ ዝርከቡ ዘይተመሓላለፍትን ዝተገድፉ ትሮፒካዊ ሕማማትን" ብዝብል ቴማ'ዩ ተኻዩዱ።

ልኡኽ ኤርትራ ኣብ ዘቕረቦ መደረ፡ ንተመክሮ ኤርትራ ኣብ ምርግጋጽ ርትዓዊ ኣብ ኣገልግሎት ጥዕናን ምምሕያሽ ጥዕና ኣዴታትን ህጻናትን ዝምልከት መብርሂ ሂቡ።

ኤርትራ ንጥዕና ከም መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰል ከም እትወስዶ፣ ኣብ መትከል ማሕበራዊ ፍትሒ ተመርኲሳ ድማ፡ ኣብ ኤርትራ ኣፍሲወከፍ ዜጋ ብሰማዊ ክፍሊት ወይ ብዘይ ዓይነታዊ ክንክን ጥዕና ከምዝረክብ፡ እቲ ልኡኽ ገሊጹ።

ብተወሳኺ፡ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ 80 ሚእታዊት ካብ ህዝቢ ኤርትራ፡ ካብ ዝነበረሉ ከባቢ ኣብ ውሽጢ 10 ኪሎ-ሜተር ኣገልግሎት ጥዕና ከምዝረክብ፣ ኣብ'ዚ ኮም ማእከል ዝገበረ ስርዓት ድማ ወከልቲ ጥዕና ዓቢ ተራ ከምዝለዎም ኣረዲኡ።

ኤርትራ ርኡይ ምዕባለ ካብ ዘመዝገበትሉ ዓውድታት - ጥዕና ኣዴታትን ህጻናትን ምዃኑ ዝሓበረ'ቲ ልኡኽ፡ ኣብ 2022 ኣሰታት 83 ሚእታዊት ዝበረ ክንክን ቅድመ-ሕርሲ ኣብ ማእከላት ጥዕና፡ ኣብ 2025 ናብ 87 ሚእታዊት፣ መጠን ኣብ ማእከላት ጥዕና ዝሓርሳ ኣደታት ድማ ካብ 73 ሚእታዊት ናብ 85 ሚእታዊት ከምዝበረኸ ሓቢሩ።

ልኡኽ ኤርትራ ኣብ መወዳእታ፡ ኣሰታት 98 ሚእታዊት ህጻናት ስሩዕ ክታበት ከምዝረኽቡ ብምንጻር፡ ከም ወጽኢቱ ናይ'ዚ፡ ሞት ኣደታትን ህጻናትን ኣዝዩ ከምዝንቆልቆለ ኣፍሊጡ።

ሓጺር ዝኽሪ ህይወት ሓርበኛ ተጋዳላይ ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም

(ኣብ ስነስርዓት ቀብሩ እተነበበ)

ዝኸበርኩምን ዝኸበርክንን!

ሎሚ … ሃገርና ካብ ዘፍረየቶም ፍቱዋትን ጽኑዓትን ተቓለስቲ፡ ብኣርኣያነት ክጥቀስ ዝኽእል ክቡር ብጻይ ነፋቱ ኣለና። ብትምህርቱን ሞያኡን፡ ንዓወት ሓርነታዊ ቃልስን ህንጸት ሃገርን ዓቢይ ኣበርክቶ ዘበርከተ፣ ሚኒስተር ትምህርቲ፡ ኣመሓዳሪ፡ ምኩር ዲፕሎማሰኛ ሓርበኛ ተጋዳላይ ሰመረ ርእሶም፡ ታሪኹን ኣበርክቶኡን ብኽብሪ እናዘከርና ንሰናበቶ ኣለና።

ብ24 ሓምለ 1943 ዓ.ም. ካብ ወለዱ ኣቶ ርእሶም ሓይራን ወይዘሮ ተመርጻ ጉብረዝጊን ኣብ ኩዶ-ኣበዑር ንኡስ ዞባ እምኒ ሓይሊ ዝተወልደ ብጻይ ሰመረ፣ ካብ 83 ዓመት ዕድመኡ፡ ልዕሊ 50 ዓመታት፡ ኣብ ቃልሲ ንሃገራዊ ናጽነትን ህንጸት ሃገርን ዘሕለፎ፡ ወፋይ ዜጋን ኣብነታዊ ሓላፍን እዩ።

ታሪኽ ህይወት ሓርበኛ ተጋዳላይ ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም፡ ንዓቕሚን ብልሒን ጀጋኑ ኤርትራውያን ተቓለስቲ፡ ብቐንዱ ድማ፡ ንኣበርክቶ ምሁራን ኣብ ሓርነታዊ ቃልሲ ብልክዕ ዝውክል እዩ። ሓርበኛ ተጋዳላይ ሰመረ፡ ሓደ ካብቶም፡ ምሉእ ዕምርም ንህዝባዊ ዕላማ ወፍዮም፡ ክሳብ ዕለተ ዕረፍቶም፡ ሃንቀውታ ህዝቢ ኣብ ምዕራፉ ንምብጻሕ፡ ብዘይጽዓድ ሕልና ዝተቓለሱ፡ ሓያል ፍቕሪ ህዝቢን ሃገርን፡ ትሰፉው መንፈስ፡ ዓቕሊ፡ ተወፋይነት፡ ምቕሉልነት፡ ዝመለለይኡ ክብርታት ዝውንኑ ደቂ'ዛ መሬት እዩ።

ሰውእ ተጋዳላይ ሰመረ ርእሶም፡ ብንእስነቱ ኣብቲ ዝተወልደሉ ዓዲ ድሕሪ ምፅኣኸ፡ ስድራቤቱ ንክመሃረሎም ናብ ኣዲስኣበባ ሰደድዎ። መባእታን ማእከላይን ደረጃ ትምህርቱ፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ ሽመልስ ሃብቱ ኣዲስኣበባ ድሕሪ ምምሃሩ ከኣ፡ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቱ ኣብ ኣብዮተ ትምህርቲ ልዑል መኮንን፡ ዳግማዊ ምኒልክን ብኢዳግማርያምን ተኸታቲሉ። ካብ 1965 ክሳብ 1970 ኣብ ዝነበረ ዓመታት፡ ብጻይ ሰመረ፡ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ኣዲስ ኣበባ

ብምሕንዳር፡ ጂኦግራፍን ሳይኮሎጂን ኣጽኒዑ፡ ብቀዳማይ ዲግሪ ተመረቐ። ብጻይ ሰመረ ተማሃራይ እንከሎ፡ ኣባል ማሕበር ኤርትራውያን ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ኣዲስኣበባ ብምዃን ብንጥፈት ዝዋሳእ ዝነበረ ኣብነታዊ መንእሰይ እዩ ነይሩ።

ሓርበኛ ተጋዳላይ ሰመረ ርእሶም፡ ካብ ዩኒቨርሲቲ ድሕሪ ምምራቑ ካብ 1970 ክሳብ 1973 ኣብ ዝነበረ ዓመታት፡ ኣብ ዝተፈላለየ ኣብያተ ትምህርቲ ኣስመራ መምህር፡ ከምኡ'ውን ርእሰ መምህር ኮይኑ ሰሪሑ። ኣቦ መንበር ማሕበር መማህራን ክፍለ ሃገር ኤርትራ ኮይኑ'ውን ንሓጺር ግዜ ኣገልጊሉ። ብድሕሪ'ዚ ብጻይ ሰመረ ስራሕ ምምህርና ገዲፉ ኣብ ብሕታዊ ትካል ዕደና 'ኒፖን' ሓላፊ ዕድጊ ኮይኑ፡ ንሓደ ዓመት ሰሪሑ። ኣብቲ ግዜ'ቲ፡ ብስራሕ ንወጻኢ ሃገር ተላኢኹ፡ ልዕሊ ኣርባዕተ ኣዋርሕ ዝወሰደ ዑደት ኣብ ሃገረ ኢጣልያ ከምዝገደመ ኣብ መዝገብ ታሪኽ ህይወቱ ሰፊሩ ኣሎ።

ብጻይ ሰመረ፡ ተማሃራይ እንከሎ ጀሚሩ፡ ከም ኩሎም ናይቲ እዋን'ቲ መንእሰያት ሓያል ሃገራዊ ስምዒትን ናይ ቃልሲ መንፈስን ስለዝሓደሮ፡ ካብ 1972 ክሳብ 1974 ኣብ ዝነበረ ዓመታት፡ ኣብ ምስጢራዊ ውዳበታት ኣስመራ ንጡፍ ኣባል ኮይኑ፡ ኣብ ምንቅስቓስ መንእሰያት ሓያል ስራሕ ዝሰርሐ ዝነበረ ሓርበኛ እዩ።

ብጻይ ሰመረ፡ ትምህርቲ ናይ ምቕጻል ልዑል ባህጊ ስለዝነበሮ፡ ኣብ 1974 ስርሑ ገዲፉ፡ ናብ ኣመሪካ ብምምራሕ ኣብ ኦክላሆማ ስተይት ዩኒቨርሲቲ ተጸንበሩ። ጎደኒ ጎደኒ ትምህርቱ ድማ፡ ኣባል ኤርትራውያን ንናጽነት ኣብ ሰሜን ኣመሪካ (ኤናሰኣ) ብምዃን ሃገራዊ ቃልሱ ቀጺሉዎ። ትምህርቲ ጀሚሩ፡ ሓደ ሰሚስተር ድሕሪ ምምሃሩ ግን፡ ናብ ሜዳ ቃልሲ ክጽንበር ወሰነ። በዚ ድማ፡ ኣብ ለካቲት 1976 ካብ ኣመሪካ ናብ በረኻታት ኤርትራ ብምምጻእ፡ ኣብ ህዝባዊ ሓይልታት ሓርነት ኤርትራ ተሰለፈ።

ሓርበኛ ተጋዳላይ ሰመረ ርእሶም፡ ግቡእ ፖለቲካውን ወተሃደራውን ትምህርቲ ድሕሪ ምቕሳሙ፡ ኣብ ሱዳን ኣብ ቤት ጽሕፈት ህዝባዊ ሓይልታት ድሓር ህዝባዊ ግንባር'ዩ ተመደበ። ካብ 1976 ክሳብ 1991 እዋን ናጽነት ድማ፡ ኣብ ሱዳን ኣብ ዕማማት ህዝባዊ ምምሕዳር፣ ዝምድናታት ወጻኢ፣ ከምኡ'ውን ስራሕ ሰሊያን ጸጥታን ብዝተፈላለየ ጽፍሕታት ሓላፍነት ብልዑል ተወፋይነትን ትግሃትን ተቓለሰ።

ሓርበኛ ተጋዳላይ ሰመረ ርእሶም፡ እቲ ንዊሕ ዝተቓለሰሉ ዕላማ ኣብ ሽቶኡ በጺሑ ኤርትራ ሓራ ድሕሪ ምውጻኣ፡ ቀዳማይ ጸሓፊ፡ ቤት ጽሕፈት ግዝያዊ መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ሱዳን ኮይኑ ተመደበ። ንሓደ ዓመት በዚ ሓላፍነት'ዚ ድሕሪ ምስርሑ ከኣ፡ ኣብ ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ኤርትራ፡ ኣብ ኣስመራ፡ ጸሓፊ ጠረጴዛ ኣመሪካን ምክትታል ኣህጉራውያን ውድባትን ኮይኑ ብምምዳብ ክሳብ 1996 ሰሪሑ። ኣብ 1997 ከኣ፡ ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ኮይኑ ተመዚዙ።

ኣብ ክፍሊ ህዝባዊ ምምሕዳርን ዲፕሎማሲያዊ ስርሓትን ንዊሕ እዋን ብምስራሑ፡ ህዝቢን ሃገርን ዘሰከሞ ሓላፍነት ብዘቐዓት ዝፈጸመ ብጻይ ሰመረ፡ ኣብ 2003 ኣመሓዳሪ ዞባ ማእከል ኮይኑ ተመዚዙ ኣርባዕተ ዓመታት ድሕሪ ምግልጋሉ፡ ኣብ 2007 ሚኒስተር ትምህርቲ ኤርትራ ኮይኑ ተመዚዙ። ብጻይ ሰመረ፡ ኣብ 2018፡ ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ን20 ዓመታት ዝጸንሐ ኩነት ተጸቢኡ ንምብቃዕ ኣጠቓላሊ ስምምዕ ሰላም ድሕሪ ምፍራሙ፡ ብደረጃ ሚኒስተር ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ኢትዮጵያ ድሒሩ ድማ ቀዋሚ ወኪል መንግስቲ ኤርትራ ኣብ ሕብረት ኣፍሪቃ ኮይኑ ተመዚዙ።

ገዲም ተጋዳላይ፡ ምኩር ዲፕሎማሰኛ ኣመሓዳርን ሚኒስተርን ሰመረ ርእሶም፡ ድሕሪ ናጽነት ጎኒ ጎኒ ስራሑ፡ ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ን8 ኣዋርሕ ንኣህጉራዊ ዝምድናታት ዝምልከት ትምህርቲ ኣብ ርእሲ ምጽንዑ፡ ኣምባሳደር ኣብ ዝነበረሉ እዋናት፡ ኣብ ዓበይቲ ኣህጉራዊ ዋዕላታትን ዓውደ መጽናዕቲታትን ንሃገር ወኪሉ ብምስታፍ ዓቕሙን ክእለቱን ዘበረኸ፡ ቋንቋታት እንግሊዝ፡ ፈረንሳ፡ ዓረብ፡ ኣምሓርኛ ጸቢቑ ገይሩ ዝመልኽ ትግሃትን ክኢላን ዲፕሎማሰኛ እዩ ነይሩ።

ሰውእ ተጋዳላይ ኣምባሳደር ሰመረ ርእሶም፡ ኣብ እዋን ሓርነታዊ ቃልሲን ድሕሪ ናጽነትን በዚ ጽፍሕታት'ዚ ተመዲቡ ኣብ ዝሰርሓሉ ግዜ፡ ኣብ ምስፋሕ ዲፕሎማሲያዊ ዝምድናታትን ምሕያል ክልተኣዊ ርክባትን፡ ኣብ ምውዳብን ምንቅስቓስን ምሕብባርን ኣብ ወጻኢ ዝነብሩ ኤርትራውያን ዝተጻወቶ ግደ፡ ልዑል ክብሪን ኣድናቖትን ዝወሃቦ እዩ።

ብዓል ሓዳርን ኣቦ ሓሙሽተ ውሉዳትን፡ ሓርበኛ ተጋዳላይ ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም፡ ብሃገራዊን ሞያውን ኣበርክቶኡ ጥራይ ዘይኮነ፡ ሰብኣዊ ባህርያቱ'ውን ዝደነቐ'ዩ። ኣብ ስርሑ ምስ ዓቢ ይኹን ንእሽቶ፡ ምስ ተገልጋሊ ህዝቢ ይኹን መሳርሕቱ ለዘብ ናይ ምርድዳእ ባህርይ ዝነበሮ፡ ምቕሉልን ጥዑምን፡ ቅኑዕን ግሉጽን፡ ፍትሓዊን ሕያዋይን፡ ንመሳርሕቱ ብፍልጠት ከማዕብል ዝጽዕር ሰብ ብምንባሩ፡ ብኹሎም መቓልስቱ ይኹን ብህዝቢ ኣዝዩ ቅቡልን ፍቱውን እዩ ነይሩ።

ከምዚ ዝኣመሰለ ገዲም፡ ዓቢይን

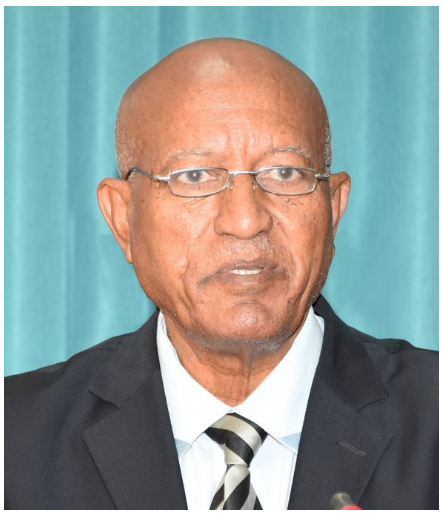

ክቡርን ተቓላሳይ፣ ንሓዋሩ ብኽብሪ ኣብ እነሓንወሉ ህሞት እምበኣር፣ ከም ሃገራውያን ዝሰምዓና ሓዘን ርዝነቱ ቀሊል ኣይተሃገ። ብጻይ ሰመረ፡ ከምዚ ኣብ ታሪኽ ህይወቱ ብሓጺሩ ዝተገልጸ ዕምሩ ምሉእ፡ ብልዑል ፍቕሪን ተወፋይነትን ስለ ህዝቢን ሃገርን ተበጊሱ ድሕሪ ምግልጋሉ፡ ኣብዚ ቀረባ ዓመታት ጥዕና ብምስኣኑ፡ ኣብ ሕክምናዊ ክትትል እዩ ጸኒሑ። ኣብ መበል 83 ዓመት ዕድመኡ ድማ ብሰሉስ 21 ሓምለ 2026 ኣብ ሆስፒታል ሓይሊ ኣየር ኤርትራ ተሰዊኡ። ሎሚ ዓርቢ 24 ሓምለ - ልክዕ ኣብ መበል 83 ዓመት ልደቱ፡ ሰዓት 10፡00 ቅድሚ ቐትሪ ድማ፡ ክቡር ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ ኣቶ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡ ላዕለዎት ሰበስልጣን መንግስቲን ግንባርን፡ ቤተሰቡን መቓልስቱን ኣብ ዝተረኽብሉ፡ ኣብ መካነ መቓብር ሓርበኛታት ኣስመራ፡ ብኽቡር ዝበለ ስነስርዓት ሓመድ ኣዳም ለቢሱ።

መስዋእቲ ናይ ከምዚ ዝኣመሰለ ክቡር ዜጋን ኣብነታዊ መራሕን፡ ንሃገርን ህዝብን ዓቢ ክሳራ እኳ እንተኾነ፡ ብጻይ ሰመረ፡ ኣብቲ ዝተዋህቦ ዕምሩ፣ ብምሉእ ዓቕሙን ብልሑን ንሃገሩን ህዝቡን ተወፍዩ ብምስራሑ፡ ሃገራዊ ግቡኡ ብምልኣት ዝፈጸመ ዜጋ ብምዃኑ፣ ኑቲ ብዙሕ ዝዕመመሉን ዘፍረየሉን ጉዕዞ ህይወቱ፡ ብሓበንን ዓቢይ ክብርን እናዘከርና ኢና ንፋነዎ ዘለና።

መንግስቲ ኤርትራ ብመስዋእቲ ገዲምን ወፋይን ተጋዳላይ፡ ሚኒስተር ሰመረ ርእሶም ዝተሰምዖ መሪር ሓዘን እናገለጸ፣ ንስድራቤቱ፡ መቓልስቱን መሳርሕቱን "ጽንዓት ይሃብኩም! ጽንዓት ይሃበና!" ይብል።

ዘልኣለማዊ ዝኽሪ ንሰማእታትና!

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጾ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣደም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.113395-07588045

ምልክታ
ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳ.ጾ. 1284

ስነ-ስርዓት ቀብሪ ሓርበኛ

ሚኒስተር ስመረ ርእሶም

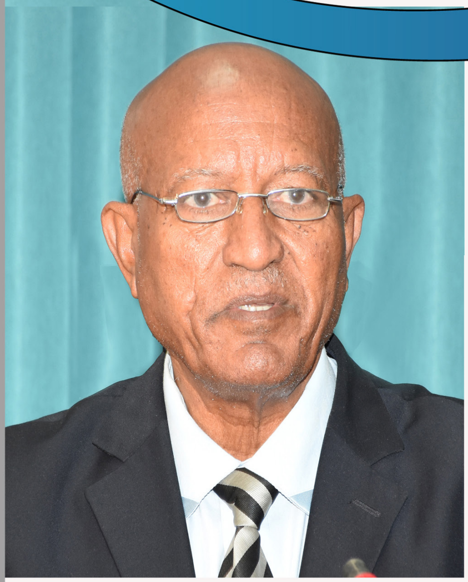

ስእሊ-ሳልሕ ዓብደልቓድር
አክሊሉ ዘርእዝጊ

ዲዛይን - ታእዛዝ ኣብርሃ

ኵርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ
surafealtesfabruk@gmail.com

መሃዝትን ስነ ፍልጠተኛታትን

ኒኮላስ ኮፐርኒከስ

‘ምህዞ ናይ ዘወትር መጓዕዝቲ ደቂ ሰብ’ ብዝብል ኣርእስቲ ብተኻታትሊ ክቐርብ ዝጸንሐ ትሕዝቶ ክከታተሎ ቀንየ። መሰረት ሰውራ ስነ ፍልጠት ካብ ዝኾኑ ስነ ፍልጠተኛታት ሓደ፡ ኒኮላስ ኮፐርኒከስ፡ ብተደጋጋሚ ክጥቀስ ቀንዩ። ኒኮላስ ኮፐርኒከስ መን’ዩ ኢሉ ኣብ ዝፈተሸኩሉ ዝረኸብኩዎ ናባኹም ኣብሎ፥

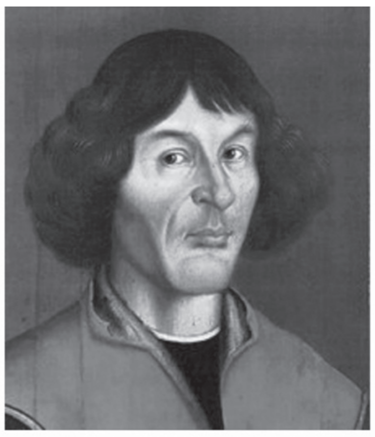

ኒኮላስ ኮፐርኒከስ

ሎሚ ኣብ ጆግራፍ ብዛዕባ ኣቃውማ ኣድማስ (solar system) ክንምሃር እንከለና ኣብ ማእከል ንረኽባ ጸሓይ ኲይና፡ ፕላኔታት ከኣ ኣብ ዙርያኣ ከም ዝዞራ ንመሃር ኢና። ንመጀመርታ ብልክዕ ንኣቃውማ ኣድማስ ዝፈለጠ ፖላንዳዊ ኒኮላስ ኮፐርኒከስ እዩ።

ኒኮላስ ኮፐርኒከስ ኣብ ፖሊሽ ፕሩስያ ለካቲት 1473 እተወልደ ኲይኑ፡ ምስ ሓላፊ ሓንቲ ቤተክርስትያን ዝነበረ ኣኮኡ ዓብዩ። ትጽቢትን እምነትን ኣኮኡ፡ ኮፐርኒከስ ኣገልጋሊ ቤተክርስስታያን ንኽኸውን ነበረ። ክምሃር ምእንታን ናብ ቤት ትምህርቲ ክሰዶ እንከሎ፡ ጸኒሑ ኣብ ጥቓኡም ዝነበረት ዩኒቨርሲቲ ጸንበሮ። ኣብቲ ግዜ’ቲ ዝነበረ ትምህርቲ ከምዚ ሎሚ ሓንቲ ዓውዲ ሒዝካ ትዛዘመሉ ኣይነበረን። እቲ ዝነበረ ኲሉ ይመሃሩዎ ነበሩ። እቲ ዝሓዙዎ ሓፈሻዊ ፍልጠት፡ ነቲ ዝያዳ ዝመሰጦም ወይ ዝማረኾም ዝያዳ እናተመራመሩ ባዕሎም ናይ እተወሰነ ዓውዲ ክኢላታት ይኾኑ።

ንምርምር ዝቐደሙ ፈላጣት ብምርኣይ ዝሰዕቡ፡ ንዘይተመለሰ ከበድቲ ሕቶታትን ሕጽረታትን ሓደ መጽናዕቲ ብድፍረት ንምምላስ ዘጽንዑ፣ በቲ ግዜኡም ህቡብ ዝነበረ መጽናዕቲ ዝሰዓቡ፡ በብምኽንያቶም የጽንዑ ብምንባሮም፡ ኣብ በበይኑ ዓውድታት ስነ ፍልጠት ሰሞም ክርቋሕ እንሰምዖም ተመራመርቲ ውሑዳት ኣይኮኑን።

ኮፐርኒከስ ኣብታ ዩኒቨርሲቲ ከም ተወሳኺ ስነ ፈለክን ንእኡ ዘገልግል መሳርሒታትን ተማህረ። ናብ ኢጣልያ ብምኻድ ቋንቋ ግሪኽን ብሕጊ ቤተክርስትያን ዝፍለጥ ዝነበረ ስነ ሃይማኖትን ክምሃር እንከሎ፡ ኣብኡ ከኣ ማዕርግ ዶክትሬት ተቐበለ። ናይ ስነ ፈለክ መጽናዕቱ ብተመስጦ እናቐጸሎ፡ ብዙሓት ብግሪኽ እተጻሕፉ ናይቲ ዓውዲ ጽሑፋት ኣንበበ። ወዲ 26 ዓመት ምስ ኮነ፡ ናብ ሮማ ከይዱ ስነ ቍጽሪ መሃረ። ኣኮ ኮፐርኒከስ፡ ኣብታ ዝነበራ ካቴድራል ከም ፈራድን ሰማዒ ንዝመጽኡ ጉዳያትን ክኸውን ረቝሖ። ተወሰኽቲ ክልተ ዓመታት ኣብ ኢጣልያ ብምጽናሕ ከኣ ሕክምና ኣጽነዐ። ኣብ መጀመርታ ሰለሳታት ዕድመኡ፡ ናብታ ዝዓበየላ ናይ ኣኮኡ ካቴድራል ተመሊሱ ዝተረፈ ዕድመኡ ኣብኡ ኣሕለፎ።

ኮፐርኒከስ ልኡም፡ ልዑል ፍቕሪ ሃይማኖት ዝነበሮ፡ ጽምዋ ይፈቱ ብምንባሩ፡ ኣዝዮም ውሑዳት ኣዕሩኽ ነበሩዎ። ናብኡ መጺኦም ዝምሃሩ ግና ውሑዳት ኣይነበሩን። ኮፐርኒከስ ንፉዕ’ኳ እንተ ዘይነበረ ፈታዊ ርትዒ (ሓቂ ወይ ጭብጢ) ነበረ። እቲ ዝነበሮ ንጹር ኣርኣእያ ምስ ልምዳውያን እምነታት ክቃወም ምሉእ ትብዓት ነበሮ።

ኮፐርኒከስ ንምንቅስቓስ ፕላኔታት ዝምልከት ዝተፈላለየ ርእይቶታት ክወሃብ እንከሎ ኣዝዩ የገርሞ ነበረ። እቲ ዝግለጽ ዝነበረ ኣቃውማ ፕላኔታት ኣዝዩ ዝተሓላለኸ ኲይኑ ምስ ረኸቦ ‘ካልእ ዝቐለለ መልክዕ ክህሉዎ ኣሎዎ፡’ ኢሉ ሓሰበ። ኣብቲ ዘጽንዖ ዝነበረ ስእልታት ኣድማስ፡ መሬት ማእከል ኲለን ፕላኔታትን ከዋኽብትን ምዃና ዘርኢ ነበረ። ድሕሪ ነዊሕ ትዕዝብቲ፡ ኣብ ቦታ መሬት ጸሓይ እንተ ኣትያ ዝቐለለ ክኸውን ከም ዝኽእል ገመተ። ‘መሬት ልክዕ ከም’ተን ካልኦት ፕላኔታት ክትከውን ኣሎዋ፡’ ኢሉ ሓሰበ። እዚ ከኣ ምስቲ ዝነበረ ናይ ቤተክርስትያንን ካልኦት ቤት ትምህርትታትን ምሉእ ብምሉእ ዘይቃረብ ካልእ ዘሰደምም ገጽ ነበረ።

ኮፐርኒከስ ነዚ ዘንቀሎ ሓሳብ ከዕምቖ ንዝመጽእ ተጻብኦ እናተጻወረ ጸዓረ። መሬት ሓንሳእ ኣብ ዙርያ ጸሓይ ክትዘውር ሓደ ዓመት፡ ኣብ ገዛእ ርእሳ ክትዘውር ድማ 24 ሰዓታት ከም ዝወስደላ ገለጸ። ሓደ ዓመት 365 መዓልታት፡ 5 ሰዓት፡ 55 ደቓይቕን 58 ካልኢት ምዃኑ ብምግላጽ፡ ኣብ ዓውደ ኣዋርሕ ኣሰፈሮ። ንጸሓይ ማእከል ጸሓያዊ ስርዓት (ሶላር ሲስተም) ኣቐሚጡ፡ ንሓውሩ ዘይሃሰስ ስነ ፍልጠታዊ ምልክት ዝንበረ ስነ ፍልጠተኛ ኮፐርኒከስ፡ ንቛንቋታ ላቲን፡ ጀርመን፡ ፖሊሽ፡ ግሪኽን ጥልያንን ይመልኮ ነበረ። ከምቲ ኣብ መእተዊ እተገልጸ ከኣ ኮፐርኒከስ፡ ልክዕ ከምቶም ኣብ ዘመነ ተሃድሶ ዝፈረዩ ‘ፈሊጠ ብዙሕ’ ዝኾኑ ተመራመርቲ፥ ፈላጥ ስነ ቍጽሪ፡ ፈላጥ ስነ ፈለክ (ኣስትሮኖሚያ)፡ ፈላጥ ሕክምና፡ ፈላጥ ቍጠባ፡ መምህር፡ ተርጓሚ፡ ስነ ጥበበኛ፡ ፈራዲ፡ ዲፕሎማት፡ ኣማሓዳሪ፡ ወተሃደራዊ መራሕን መራሒ ካቶሊካዊ ሃይማኖትን ዝነበረ’ዩ። ሕልፊ ኲለን ክእለቱን ፍልጠቱን ግን ደሚቓ እትርእ ስነ ፈለክ እያ።

ሳቢት ሙስጦፋ

ልሙዳት ስሕተታት ኣብ እንግሊዝኛ

COMMON MISTAKES IN ENGLISH

CONFUSED WORDS
THE USE OF A WRONG WORD

VERBS OFTEN CONFUSED

Accept for Agree.

Don’t say: The teacher accepted to go with us.

Say: The teacher agreed to go with us.

“Accept” means to take what is offered: as, “I accepted his invitation.” “Agree” means to do what one is asked to do: as, “He agreed to play.” “Accept” cannot be followed by an infinitive.

NOTE. We agree with a person, but to a thing: as, “I agree with Mr. A. but I cannot agree to this plan.

Leave for Let.

ምንጪ፣ ካብ መጽሓፍ ‘COMMON MISTAKES IN ENGLISH’

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

“እቲ ቅኑዕ ነገር ንምግባር፡ ኵሉ ግዜ እዋኑ’ዩ።”

- Martin Luther King

ንትምህርቲ፡ ምህዞ፡ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ጥቕሲ

ንግንዛበ — ደረትካ ምፍላጥ

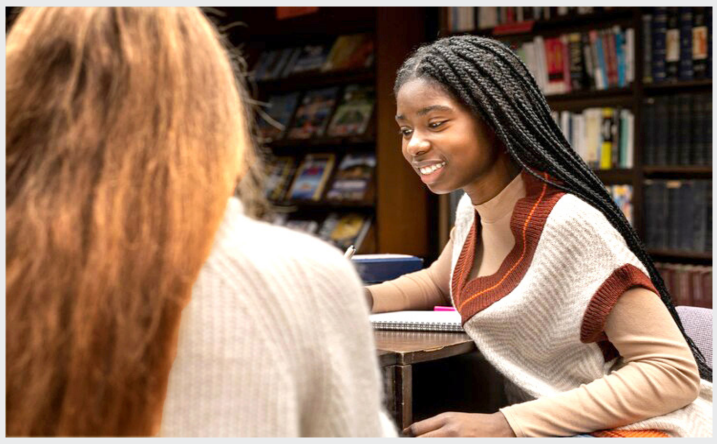

ኣካላዊ፡ ኣእምሮኣውን ማሕበራውን ጥዕናኻ ምሕላው ናትካ ሓላፍነት’ዩ። ከም ጸቕጢ መዘና ዝኣመሰሉ ነገራት ብኣጋኡ ዶባትካ ኣነጺርካ ክትከላኸሎም እንተ ዘይክኢልካ መቸም መዘዞም እልቢ የብሉን። ዶብ ምግባር፡ ነብስኻ ምእሳር ማለት ኣይኮነን። ካልእ ሰብ ከይኣትወካ መጋረዲ መንደቕ ምህናጽ ማለት’ውን ኣይኮነን። እንታይ ደኣ ጥዕናኡ ዝሓለወ ርክብ ምስ ነብስኻን ካልኦትን ንኽህሉወካ እቲ ኣዝዩ ኣገዳሲ ክፋል’ዩ።

ንጹራት ዶባት፡ ንጹር ዝምድና ንኽህሉወካን ዝያዳ ምስ ሰባት ተኸባቢርካ ንኽትከይድን ይሕግዝ። ነብስኻ ክትሕሉን ካብ ጣዕሳ ንኽትድሕንን እውን የኽእል። ብዙሕ ሓርጕጽጓጽ ዘሎዎ ጉዕዞ ህይወት ንኽይህሉወካ ሓደ ካብቲ ኣገዳሲ ዝብሃል ረጃሒታት ተባሂሉ’ውን ክጥቀስ ይከኣል።

እዚ ዝስዕብ ገለ ገለ ነጥብታት ደረት ንምግባር ሓጋዚ እዩ፥

- ምስ ነብስኻ ምዝርራብ፡ ቅኑዓት ዝብሃሉ ነገራት ንዓኻ እንታይ እዮም፣ ጌጋ ዝብሃል ከ፣ ክትቅበሎ ትኽእል ዘይትኽእል ነገር፣ ኣብ ዝተፈላለዩ ኣጋጣሚታት ክሳብ ክንደይ ክትከይድ ትኽእል፣
- እዚኦም ምስ ኣነጸርካ ብዝግባእ ተዛረበሎም፡ ኣነ ከምዚ ኣይፈቱን እየ። ከምዚ ክገብር ኣይደልን እየ። እዚ ቅኑዕ ኣይኮነን። እናበልካ ተዛረብ።
- ነብስኻ ኣቀድም፡ እዚ ብዛዕባ ካልእ ሰብ ኣይትገደስ ማለት ዘይኮነ፡ ብዋጋ ጥዕናኻን እምነትካን ኣብ ዘይት ኣምነሎምን ቅሳነት ኣብ ዘይህቡኻን ነገራት ንኽይትሸመም መከላኸሊ እዩ።
- ብርጉጽነትን ነብሰ ትኣማንነትን ተዛረብ፡ ትሕንጽጾም ዶባት፡ ብዝግባእ ዝተሓሰበሎምን ኣገደስትን ምዃኖም ፈለማ ኣረጋግጽ። ነዚ ኣብ ምልክት ሕቶ ኣይተእትዎ።
- ካብ ሓቂ ወይ ኣብ ኣብ ባይታ ዘየለ ነገር ኣይትጥለብ፡ ብዛዕባ ክትገብሮ ትኽእልን ዘይትኽእልን ነገራት ቅኑዕ ርድኢት ሓዝ። ንኻልእ ሰብ’ዉን ከምኡ።
- ኖ ምባል ክኣል፡ ንዘይትኣምነሉ ክብድ ዝበለካ ወይ ልዕሊ ዓቕምኻ ዝኾነ ነገር፡ ይቕሬታ ኣይጥዕመንን እዩ፡ እዚኣስ ኣይክእላን እየ፡ ከምኡ ክገብር ኣይደልን እየ፡ ወዘተ ምባል ጸገም የብሉን።

ስለዚ፡ ኣገዳስነት ዶብ ምግባር ተረዲእና፡ ኣዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሱ ነገራት ተኸቲልና ጥዕናና ክንሕሉን ሽቶና ክንሃርምን ይጽናሓለይ ዘድልዩ ኣይመስለንን።

ኣሚራ ሰናይ

“An abstract noun,” the teacher said, “is something you can think of, but you can’t touch it. Can you give me an example of one?”

“Sure,” a teenage boy replied, “My father’s new car.”

“እዚ ‘ምንባብ’ ሰባት ናብ ኣእምሮኦም ሶፍትዌራት ዝጽዕንሉን ዘሐድስሉን ኣገባብ እዩ።”

ህዝቢ ኤርትራ
ተኣኪቡ ዝደምቐ በዓል ጽቡቕ ወጅሂ

ስምኦን ወልደሚካኤል

ዓመታዊ ሃገራዊ ፈስቲቫል፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ሕሉፍ ብሓባራዊ ዝኸፈሎ ዝተጠምረ፡ ኣብ ሎሚ ብሓባር ንኽነብር ዝተሰማምዐ፡ ንመጻኢ ከኣ ዓቢ ቁምነገር ንምግባር ሓባራዊ ራእይ ዘሕደረ ህዝቢ ምዃኑ ንዓለም ዘርእየሉ ዝዓበየ መድረኽ እዩ። ኤርትራ ብሓድነት ሳላ ዝተቓለስና፡ ዝተሰዋእና፡ ዝሓለምና ከም ዝተረኽበት ንምዕቃባን ንምህናጻን እውን ባህላውን መንነታውን ኩርዓት፡ ታሪኻዊ ንቕሓት፡ ሓድነት ከም ዘድሊ ከም ህዝቢ ተረዳዲእና ኢና። ሕጻናት፡ ቈልዑ፡ መንእሰያትን ዓበይትን፣ ካብ ወጻእን ካብ ውሽጢ ዓድን ኣብ ሓደ ቀጽሪ ተኣኻኺብና ዘርኣናዮ ውህደትን ጽባቐን ሃገርና ጥራይ ዘይኮነስ ዕድልና እውን ሓንቲ ምዃና ደጊምና ኣርኢና።

"ሓንቲ በናጅር፡ ድምጺ ነይትገብር" ዝብል ምስላ ብሌን ምስታ ንዕኣ እትመስል "ሓንቲ ኢድ በይና ነይተጣቕዕ" እትብል ምስላ ናይ ትግረ ተደሚረን ንትርጉምን ኣገዳስነትን ሓድነት ካብ 100 ዝገጹ መጽሓፍ ንላዕሊ እየን ዝገልጻ። ኣብ ልዕሊ'ዚ "ኣሕዋት ብስሙር፡ ዕንጨይቲ ብጥሙር"፡ "ዝተሳነዩ ኣናህብ መዓር ይኾልሱ…" ዝብል ቅጀላ ዝፈጥሩ ምስላታት እንተ ወሲኽና ሕብረተሰብ ኤርትራ ኣብ ሓድነትን ስኒት ዘለዎ ክብሪ ዓሚቝ ምዃኑ ንርዳእ። ኣብዚ ሕጂ እዋን፡ ሃገራዊ ሓድነትን ማሕበራዊ ስኒትን ዓበይቲ መፈላልጦ ብረት ኤርትራ ዝኾኑ ክብርታት ኮይኖም ኣለዉ። እዞም ክብርታት እዚኣቶም ውጽኢት ንከፋፊሊ ፖለቲካ ዝነጽግ ኣብ ዜግነት መሰረት ዝገበረ ሃገራዊ ፖለቲካ ህዝባዊ ግንባር'ኳ እንተኾኑ፡ ሕብረተሰብና ነዚ ክብርታት'ዚ ዝጸውር ማሕበራውን ባህላውን ባይታ ኣንጺፉ ከም ዝጸንሐ ክፍለጥ ይግባእ።

ኤርትራውያን ክእከቡ እንከለዉ ዝፈጥርዎ ሃዋህው ካብ ተራ ምእካብ ሓሊፉ ናብ ፍሉይ መልክዕ ዘለዎ ጽባቐ ስለ ዘሰጋገር፡ ተኣኪቦም ዘኽእሉ ጥራይ ዘይኮኑስ፡ ልዕሊ ኹሉ ክእከቡ እንከለዉ ዝደምቁን ዝጽብቑን ህዝቢ ምዃኖም ሃገራዊ ፈስቲቫል ምስክርና እዩ። ናይ ነፍስ-ወከፍ ሰብ ሓጎስ፡ ፍሽኽታ፡ ኣድናቖትን ምግራምን ተደማሚሩ ዝፍጠር ጽባቐን ትርጉምን ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ጥራይ ተዓቝሩ ዝተርፍ ኣይኮነን። እቲ ብሓባር ዝጽወት ጓይላ፡ ዝልበስ በብዓይነቱ ባህላዊ ክዳውንቲ፡ ዝጽወ ያታን ዛንታን፡ ዝፍኖ ዝተፈላለየ ዝቐኒቱ ዕልልታ፡ ዝንጸባረቕ "ንሕና" ዝብል መንፈስ ንውሽጣዊ ጽባቐ ባህሊ ሕብረተሰብ ኤርትራ ዘጉልሕ እዩ። እቲ ኣብ መንጎ ኤርትራውያን ከም ቤተሰብ ሓንቲ ሃገር ዘሎ ናይ ምኽብባርን ምድግጋፍን ባህሪ እቲ ዝዓበየ መጸባበቒ'ዩ። ንሓድሕዱ ዝከባበር ህዝቢ ዝገብሮ ንጥፈት ይዕበ ይንኣስ ድሙቕን ጽቡቕን'ዩ። ውሽጡ ዘይጸረየ ህዝቢ እንተተኣከበ ዋጭዋጭ ይብል እምበር ቅኒት ዘለዎ ደሃይ የብሉን። ዉሽጡ ጽባቐ ከመንጩ ወይ ክሕለብ ስለ ዘይክእል ኣተኩሮኡ ነቲ መእከቢ ኣደራሽ ኣብ ምጽብባቑ'ዩ ዘድህብ። እንተኾነ ግን እቲ ዘይምኖን ተማሊእካዮ እተኸይድን ጽባቐ ካብቶም ዝእከቡ እምበር ካብቲ ድሕሪ ውራይ ዝፈርስ መእከቢ ዳስ ዝርከብ ኣይኮነን። ጽባቐ ሃገራዊ ፈስቲቫል ኤርትራ ካብ ምዕሩግ መተኣኻኸቢ ኣይኮነን ዝፍጠር፣ ካብቲ ውሽጢ'ቶም ካብ ኩሉ ኩርንዓት ሃገርናን ካብ ወጻኢ ሃገርን ዝተኣከቡ በጻሕቲ ዝጽርግ ጨሩ ጸባቐ'ዩ።

ፍሉይነትን ጽባቐን ሃገራዊ ፈስቲቫል ኤርትራ ኣብ ብዝሕን ዓይነትን ናይ ዝቐርቡ ምርኢታት ዘይኮነስ ኣብ ዝፈጥሮ ናይ ስኒት መድረኽ'ዩ። ካብ ኩሉ ኩርናዓት ዓለምን ካብ ሽዱሽተ ዞባታት ሃገርናን ዝመጹ ኣማኢት ኣሽሓት ኤርትራውያን ኣብታ ብተዛማዲ ጸባብ ቀጽሪ ዓይነት ዘለዎ ምትእኽኻብ ክገብሩ ምኽኣሎም፡ ተሳኒኻ ምንባር ባህሎም ምዃኑ ዘርእይሉ መድረኽ እዩ። ንሓደ ሃገር ካብ ምርድዳእ ዝዓብን ዝኸብርን ጸጋ የብሉን። ኤርትራ ኣብ ልዕልን ትሕትን ምድሪ ከምኡ'ውን ኣብ ባሕራዊ ግዝኣታ ንምዕባለኣን ድሕነታን ዝኸውን ብዙሕ ጸጋታት ከም ዘለዋ ኣብ ክርክር ዝኣቱ ኣይኮነን። ኩሉ'ዚ ተፈጥሮ ዝዓደላ ሃብቲ ግን ምንኣስ ናይቲ ኣብ መንጎ ኤርትራውያን ዘሎ ምርድዳእ እዩ።

ሕብራዊ ኣልባሳት፡ ዜማታት፡ ትልሂትን ዕልልታን ኩሎም ኣካላት ሕብረተሰብ ኤርትራ ኣብ ሓደ ቦታ ተቐራሪቦን ተሓዋዊሰን ክርኣን ክስማዕን እንከሎ ሓደ ኦርኬስትራ እምበር፡ ዝተፈላለየ ኣይመስልን። ኣብ በበይኑ ኩርናዕ ኮይኑ ዝፍኖ ትሽዓተ ህርመት ድምጽታት ኣብ መወዳእታ ብተኣምራታዊ ምድብላቕ ሓደ ሕቡር ድምጺ ኮይኑ እዩ ናብ ኣእዛንካ ተንቆርቍሩ ዝኣቱ። ጽባቐ ካብ ውህደት እምበር ካብ ብዝሒ ሕብርን ቅኒትን ኣይኮነን ዝፍጠር። ሃገራዊ ፈስቲቫል፡ ስዉራትን ግሁዳትን ባእታታት ኤርትራውነት ናብ ቃልዕ ወጺኦም ዝረኣይሉ ምዑሩግ ሃገራዊ መድረኽ'ዩ። ብዙሕነትና ብልሕጺ ፍቕርን ሓድነትን ተጠሚሩ ብንጹር ዝንጸባረቐሉ ዓቢ ናይ ታሪኽን ባህልን ማእከል እዩ። ኤርትራውያን ተኣኪብና ሕልፊ ሰብና ንጽብቐ ህዝቢ ክንከውን ዘኽኣለና ንእኩብ ጥራይ ዘይኮንናስ ተኣኪብና ንጣበቕ ስለ ዝኾንና'ዩ። ክንጣበቕ እንከለና ከኣ ብሕጊ ዘይኮነስ ብስምዒት ኢና ንጣበቕ። ኤርትራውነት ንኤርትራውያን ኣጣቢቑ ዝሕዝ ዘይብቶኽ ናይ ስምዒት ገመድ እዩ። ንሕና ብሕጊ ዘይኮነስ ብስምዒት ሃገራውነት ንሓድሕድና ዘተኣሳሰርና ህዝቢ ኢና። ፍሉይነትና ካብ ምትእኽኻብና ዘይኮነስ ካብ ምኽንያት መተኣኻኸቢና'ዩ። እምበር ምእካብ ደኣ ሕልፍና እናሻዕ ዝእከቡን ብኣማኢት ኣሽሓት ዘይኮነስ ብሚልዮናት ተኣኪቦም ሆ ዝብሉን ኣብ ጎደቦናን ሰግር ባሕርን መሊኦም እዮም። ንሕና ግን ከም ህዝቢ፡ ከም ቤተሰብ ሓንቲ ሃገር 'ንሕና' ክንብል ዝኸኣልና ናይ ብሓቂ ህዝቢ ኢና። ኤርትራውያን ብሓባር ስለ እንነፍር እዩ እካብና ጽባቐ ዝፈጥር። ሃገራዊ ፈስቲቫል ከኣ ጽባቐና ጎሊሑ ዝረኣየሉ መድረኽ ዝኾነሉ ምኽንያት ነጋድያን ተራ ተዓዚቡቲ ወይ ኣህለኽቲ እንግዶት ዘይኮኑስ ንባዕሎም ፈጠርትን ተዋሳእትን ናይቲ ዓቢ ጽባቐ ስለ ዝኾኑ'ዩ።

ሃገራዊ ፈስቲቫል ኤርትራ ናይ ስኒት መድረኽ'ዩ ካብ ዝብሎ ካልእ ዝዓበየ ረቛሒ ኣብ መንጎ ወለዶታት ዘርኤ ባህርያዊ ጋግ ከይተረፈ ዝሕተመሉ ምዃኑ'ዩ። ህጻናት፡ ኮተቴ፡ መንእሰያት፡ እኹላት፡ ሸማግለታት ኩሎም ተሳንዮም ከድንቑን ክሕጎስን ይረኣዩ። ኣብ ዓበይቲ ጉዳያት ዝተረዳድኡ ሰባት ብምኽንያት ናይ ዕድመ ፍልልይ በበይኖም ኣይነፍሩን እዮም። ኩሉ፡ ከምቲ ሓደ ዝኣኽናፈን ኣዕዋፍ ሓቢረን ይነፍራ ዝበሃል'ዩ ዝኸውን። ህጻናት፡ መንእሰያትን ዓበይትን ተተሓሒዞም ክስዕስዑ፡ ክዕዘቡን ከድንቑን እንከለዉ እቲ ረቂቕ ናይ ምውርራስ ሰንሰለት ብዘይስዓቦ ጉተቶ ብስኒት ይቕጽል ምህላዉ ዘርኢ ተወሳኺ ኣብነት'ዩ። መንእሰያት ንገመድ ባህልን ያታን ሃገራዊ ታሪኽን በቲኾም ይነፍጹ ኣለዉ ኣብ ዘበሃለሉ ዘሎ ዓለም መንእሰያት ኤርትራ ንባህልን ያታን ሕብረተሰቦም ወረሶምን ኣርዒሞምን ካብ ወረስቲ ኣቐበልቲ ንምዃን ከም ዝበቕዑ ብግብሪ የርእዩና ኣለዉ። ጥንታዊ ባህልን ያታን ሕብረተሰብ ኤርትራ ብደቂ 21 ክፍለ ዘመን ከምቲ ዝነበሮ ደጊሞምን ኣመሓይሾምን ስለ ዘርኣዩና ክብሪ ይሃቦም።

ምስ በዓልቲ ቤተይን ወዲ ክልተ ዓመት ቦኽሪ ውላደይን ኣብ ኤክስፖ ኮለል ክንብል ውዒልና ኣብ ትሕቲ ሓንቲ ጽላል ብርክና ሴርና ትንፋስ እናመለስና ብዛዕባ'ቲ ፈስቲቫል ሓፈሻዊ ገምጋም ንገብረልኩም። ብዛዕባ ፍሉይነቱ፡ ጽባቐኡ፡ ኣገዳስነቱ በብተራ እናገለጽና እንከለና ሓደ ሓሲበሉ ዘይፈልጥ ግን ከኣ ጭቡጥ ዝኾነ ነገር ካብ በዓልቲ ቤተይ ወረዱ። ከለል ኢልና፡ ብዙሕ ሰብ ርኢና፡ ምስ ብዙሓት እውን ተዋሲእና ካብ ስነ ምግባር ወርድ ዝበለ ነውሪ ተግባር ኣይረኣናን ጸርፊ እውን ኣይሰማዕናን ምስ በለትኒ፡ ትዕዝብታ ገሪሙኒ። ከምዚ እናተበሃሃልና እንከለና ምሳና ሓቢሮም ጽላል ዝማቐሉ ሰብኣይ ብቛንቋ ትግራይት "በዐል ኣመል ኣመሉ፡ ወ ደብር ኣከኑ ኢሓድግ" ብምባል ንዕላልና ተሓወሰዎ። ትርጉም ናይቲ ምስላ "ኣመለኛ ኣመሉ፡ ጎቦ ሰፈሩ ኣይሓድግን" እዩ። መግለጺ ዘይተድልያ ምስላ ከተፍ ስለ ዘበሉልና ሓንቲ ምስላ ተማሊእና ኬድና።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ሚካኤል ገብረስላሴ ክፍሉ ኣደይ ጽገወይኒ ገብረትንሳኤ ተኽለሃይማኖት ስለዝዕረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወራሲት ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን24/09/26 ኣብ ቤ/ፍ ቁ.10 መጋብኢያ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ሰላማዊት ዘበ ካሕሳይ፡ ኣደይ ምሕረት ተላ ሰቋር ስለዝዕረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/10/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኳላ

እዮብ ፍስሃየ ሃይሉ ወለድና ፍስሃየ ሃይለ ዘርኣብሩኽን ለተኣምላኽ ገብረሚካኤል ሰዩምን ስለዝዕረፉ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወራሲት ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/09/26 ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ይቕረብ፡፡ እንተዘይ ቀሪቡ፡ ጉዳዩ ንሱ ኣብ ዘይብሉ ክረአ ምዃኑ ክፍልጥ፡፡

ከሳሲት ወ/ሮ ጉዕሽ ኣረጋይ ገ/መድህን፡ ተኸሳሲ ኣቶ ሙሴ ጺጋይ ገብረኺዳን፡ ናይ ሓዳር ክሲ ተማሲራቶልካ ስለዘሎ፡ ን15/9/26 ቕረብ፡፡ እንተዘይ ቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ክፍልጥ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ

ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ኣባሸውል ምም/ከባቢ ጨርሒ፡ ብቑ. ምስክር ወረቐት 123262 መወከሲ ቁ.115201/141120 ብስም ወራሲቲ ነፍ/ኣበነበር ቢን ኣበነበርን ወ/ሮ ፋጥና ኣበነበር ምስ 12 ኣሕዋተን ዝተመዝገበ ልብራቶ ናይ ገዛ ስለዝጠፍኣና፡ ረኺቡዎ ወይ ብዕዳ ሓዚዎ ዝርከብ እንተሃልዩ፡ ብቑ. ተሌ. 01660428 ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ደዊሉ ይርከበና፡፡ እንተዘይ ኮይኑ፡ ካብ ዝምልከቶ መተካእታ ክሓትት ምዃነይ እሕብር፡፡

ወራሲቲ ነፍ/ኣበነበር ቢን ኣበነበር
ወ/ሮ ፋጥና ኣበነበር ምስ 12 ኣሕዋተን

ኣነ ኣቶ ጌታቸው ገብረስላሴ ገብረታትዮስ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ኣስመራ ምም/ከባቢ ገጀረት ዚፕ ኮድ 1A753 ጎደና 753 ቁ.ገዛ 17 ፕሎት 1 ፓርሰል A&D ዝርከብ ቦታ ክፋሉ ስም ዋንነት ናብ ስም ዓደግቲ ከመሓላልፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፡ ሕጊ ብዘፍቕዶ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መእገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መውዓሊታ ውሳነ (ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓፕሊክ ኖታሪን ቤ/ጽ ካዳስተርን ይቕረብ፡፡ እንተዘይ ቀሪቡ ግን ኦርጂናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ጉዳየይ ክፍጽም ምዃነይ እሕብር፡፡

ኣቶ ጌታቸው ገብረስላሴ ገብረታትዮስ

መንደፈራ

ለተሚካኤል ምስየኽ ምባል ተረፉ፡ ሓዳስ ምስየኽ ገብረሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/7/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኣብ ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ን/ዞባ ባጽዕ ከተማ ባጽዕ ዞባ 1ምም/02፣ ብስም ወረ/ኙ መብራት ረዳ የውሃንስ ኣቶ ገብሩ ገብረማስቀል ወ/ሮ መንጠግበሽ ገብረቆርቆስ ረዳ ምስ 36 መዋርስቶም፡ ኣብ ኮምሽን ኣባይቲ ብመወከሲ ቁጽሪ 200214 ዝተመዝገበ ኦርጅናል ልብራቶ ስለዝጠፍኣ፡ ረኺቡዎ ወይ'ውን ብዕዳ ሓዚዎ ዝርከብ እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ብቑ/ሞባይል 07142927 ደዊልሉ ይርከበኒ፡፡ እንተዘይኮይኑ፡ ካብ ዝምልከቶ መተካእታ ክሓትት ምዃነይ እሕብር፡፡

ወረ/ኙ መንጠግበሽ ገብረቆርቆስ
ብወራሲት ወ/ሮ ፍረወይኒ መብራህቱ

AllianceFrançaise
Asmara - Eritrea

ቤ/ት ኣሊያንስ ፍራንሰዝ ሰሩዕ ናይ ክረምቲ ትምህርቲ ቋንቋ ፈረንሳ ንኣሸቱን ንዓበይትን ካብ ጀመርቲ ክሳብ ዝለዓለ ደረጃ ጀሚሩ ከምዝሎ ክተበስር ትፈቱ፡፡ ፍሉይ ዝኾነ ትምህርታዊ ንጥፈታትን ምቕርራብ ንዓለምለኻዊ ዲፕሎማ (DELF) ተዳሊልኩም ኣሎ፡፡

ምዝገባ ተጀሚሩ እዩ፡፡

ብደሓን ምጹ ንዝያዳ ሓበሬታ ቁስ 122605 / 115270

ኣድራሻና፡ ጎደኒ ቤ/ት ማይ ተሰኑ ጥቓ ዓርጣና ሬስቶራንት እዩ፡፡

መጽሓፍ ምሕደራን ክንክን ጥዕናን ደርሁ

- •መጽሓፍ ምሕደራን ክንክን ጥዕናን ደርሁ ብሚ/ሕርሻ ተቐባልነት ዝረኸበት ኣብ 2013 ናብ ኣፍረይቲ ብዙሕ ቅድሓት ዝተዘርገሐት
- •ብጠለብ ተጠቀምቲ ንኻልኣይ ምስተወሰኽቲ ምዕራፋት ኣብ ዕዳጋ ትቐርብ ኣላ።
- •32 ምልክት ሕማማት ዝገልጹ ሕብራዊ ስእሊታት ዝሓዘት
- •ሕማማትን ምልክቶምን ብሰድን ንባብን ብሰንጠረዥ ትገልጽ፡
- •100 % ሽግር ኣርባሕቲ ደርሁ ኣብ ምሕደራን ክንክን ጥዕና ትፈትሕ
- •ንምጥቃስ ኣብ ቀዳማይ ሕታም ዘይነበሩ
- •ተኽሊን ቀመማትን ከም መግቢ ኣብ ወዲ ሰብ ጥራይ ከይተሓጸሩ ከም ፈውሲን መግቢ ደርሁ''ውን ከም ዘገልግሉ
- •ድርብ ኣሰኳልን ብዘይ ኣሰኳልን ኣብ ውሽጢ ሽፋን እንቋቑሖ ስለምንታይ ይፍጠር፣ ወዘተ
- •ኣብ እዋን ምሕቋፍ ኣብ ኢንኩቤተር ኮነ ኣብ ደርሁ ዝረኣዩ ጸገማትን መፍትሒኦምን
- •ኣገባብን ሜላን ክታበት ንእንቋቑሖ ኣብ ኢንኩቤተር ዝነቁሕ ጨቓዊቲ ካብ 1-3 ሕማማት ኣብ ሓደ እዋን ክታበት ምክያድ
- •ኣራርጻ እንቋቑሖን ኣብ ቀዳማይ ሕታም ዘተኻተቱ ሕማማትን ፍወሳን
- •ኣብ ኣውገት ፡ ጋለሪ ፡ ሰቲት ፡ መረብ ከምኡ'ውን ኣብ ኒያላ ተዘርጊሓትልኩም ኣላ

ኣብ ዞባታት ጠለብኩም ንሚ/ሕርሻ ዞባ ተወከሱ።

ንዝያዳ ሓበሬታ በዚ ቁ.ቴ 07114911, 07374218, 07169039 ተወከሱ

ናይ ሃብትን ስነ-ልቦናን መጻሕፍቲ

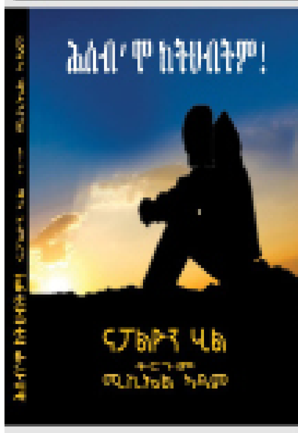

- ሓሳብ
- ሃብቲ
- ልቦና
- ብቕዓት
- ብሉጽነት
- ርግኣት
- ሓጐስ
- ዕብየት

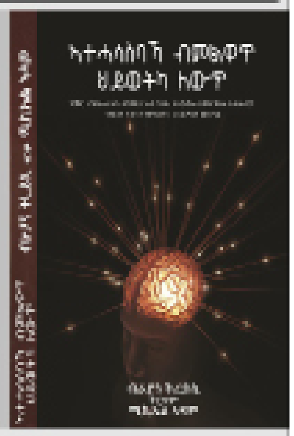

"ሃብቲ፡ ኣብ ኣተሓሳስባ እዩ!!"

ኣብ ኣውገት ባሕቲ መስከረም፡ ጋለሪ፡ መረብ፡ ሰቲት፡ ኣምባሳደርን ካልኦትን ተዘርጊሒናልኩም ኣለና፤ ዓዲግኩም ኣንብብዎን።

ንሓበሬታ፡ ኢንጂ. ሚኪኤል ኣዳም 07265765 ተወከሱ።

ብስራት ንተማሃሮ ማእከላይ ካልኣይን ላዕለዋይን ደረጃታት

Golden Integrated | **Algebra & Geometry**

[illegible]

[illegible]

- ➢ [illegible]
- ➢ ልዕሊ 700 [illegible]
- ➢ ልዕሊ 1700 [illegible]

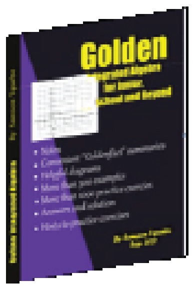

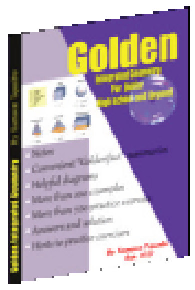

ቁጽሪ 07114840

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Zara Mining Share Company

VACANCY ANNOUNCEMENT

Position:	HD Mechanic
Number required	06
Location:	Site: Koka Gold Mine
Reporting to:	Mechanic Foreman
Primary Responsibility & Scope of work	To diagnose and complete repairs on all company heavy equipment (Excavators, Graders, Loaders, Dozers, and Dump Trucks/Rollers etc.).
Duties:	• Fabricates, constructs, installs, and repairs equipment and machinery • Diagnoses equipment problems and determines repairs needed • Demonstrates continuous effort to improve operations, decrease turnaround times, and streamline work processes • Confer with Shop Foreman regarding all repairs and the extent of repairs necessary • Order material/parts required to complete repairs • Repairs, overhauls, maintains, and services diesel-powered vehicles, heavy trucks and heavy equipment ensure that repairs remain inside budget requirements • Performs daily safety and maintenance checks • Responsible to ensure all work is completed in a safe manner • Repairs, overhauls, maintains and services fuel injection systems, exhaust systems, cooling systems, air conditioning systems, lubrication systems, engine control systems, major internal engine repairs or overhaul, installation and alignment of engines and machinery • Repairs, overhauls, maintains and services drive trains and final drives, hydraulic transmissions, power take-offs, tracked vehicle suspensions and steering, vehicle brake • Systems, wheel-mounted vehicle suspension and steering • Use computer to input all time sheets, materials, equipment information for purchase orders • Perform work in either shop or outdoor construction site settings • Work with other shop of field personnel • Act in a courteous manner in order to project a positive company image • Assist with other duties as required from time to time
Formal Education, Certifications or Equivalents	• Completion of Grade 12. • Heavy Duty Mechanic Certification. • Must have valid driver license.
Age	• 25-45 Years old
Working Experience – Nature & Length	• Minimum 3 years as HD Mechanic. • Mine Experience an asset
Other skill, abilities, and requirement	• Willing to learn and take direction. • Ability to communicate well with co-workers. • Ability to work under pressure in some situations. • Able to meet all satisfying requirements and applicable safety policies. • Work overtime as required. Knowledge of truck and equipment safety. • Knowledge of operation of front-end loaders, dozers, graders, compactors, excavators and other pieces of heavy equipment. • Knowledge of equipment maintenance and storage procedures. • Knowledge of workplace safety requirements and procedures. Knowledge of record keeping systems. Knowledge of equipment cleaning standards and procedures. • Troubleshoot and inspect equipment to detect faults and malfunctions. • Determine the extent of repair required. Adjust equipment and repair or replace defective parts. • Test repaired equipment for proper performance. • Clean, lubricate, and perform other maintenance work. • Service attachments and working tools. Analytical and problem-solving skills. • Decision making skills. Effective verbal and listening communications skills. • Ability to read and write to keep daily records including maintenance reports and documentation
Salary	As per the Company scale

Additional Requirement for nationals: - Having fulfilled his/her National Service obligations and providing evidence of a release paper from the Ministry of Defense. Present Clearance paper from the current/last employer. Only short-listed applicants would be considered as potential candidates for an interview. Application documents will not be returned to the sender.

Please mail your application to the **ZARA MINING SHARE CO P. O. Box 2393. Asmara,**

Note to Eritrean applicants: - Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea. and Eritrea. Mineral Resources Management P. O. Box 272

Deadline for application: 7 days from the day of announcement.

ሪፖርታዥ

ቁሸት ምህዞን ሰንዓን፡ ተስፋ ብሩህ መጻኢ

የርዳኖስ ጸጋይ
ስእሊ - ኣባላት ጨ/ስእሊ

ፈስቲቫል ሃገርና፡ ምልክት ሓድነት ህዝቢ ኤርትራ እዩ። እዚ ሃገራዊ ንግዴት እዚ ንሸዱሸተአን ዞባታት ሃገርና ኣብ ሓደ ቅርዓት ብፍቕሪን ሓድነትን ዘሰሲ ብምዃኑ፡ ዓመት መጸ ህዝቢ ኤርትራ ብሃንቀውታ ይጸበዮ። ሓደ ካብቲ ማስሕብ ናይ ፈስቲቫል ኤክስፖ፡ ቑሸት ምህዞን ሰንዓን እዩ። እዚ ቑሸት እዚ ንምዕባለ ሃገር ኣገደስቲ ዝኾኑ ምህዞታትን ሰንዓን ሓዚ ዝቐርብ ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ተኽእሎ ምብልሓት ንኣሸቱ ወለዶታት ዘቓቕሕ ስለ ዝኾነ ተስፋ ጸግሕ እንተ በልናዮ ኣይበዝሑን እዩ። ኣብቲ ቑሸት ዘወር ብምባል፡ ምስ ገለ ካብ'ቶም ብሉጻት ስርሓት ሓዚዞም ዝቐረቡ ተስፋ ብሩህ መጻኢ ዝኾኑ መንእሰያት ኣዕሊልና ኣለና።

ዲጂታላዊ ቴክኖሎጂ

ብሌን በረኸት፡ ስራፊኤል ቀላትን ፍኖት ሰሎሞንን ዝተባህሉ ሰለስተ መንእሰያት፡ ንኮርታ ኤርትራ ብ2ዲን 3ዲን እተላሊ ብዘይ ኢንተርነት እትሰርሕ መተግበሪ(ኣፕሊኬሽን) ኣማዕቢሎም። እዩም መንእሰያት፡ ነታ ካብ ኢንተርነት እኹል ሓበሬታ ብምውሳድ ዘዳለውዋ ኤርትራ ንምድህሳስ እትሕግዝ መተግበሪ ኣብ ሲቪላዊ ምህንድስና፡ ዓውዲ ጀኦሎጂን ወፍሪን ንዘተዋፈሩ ሰባት ብፍላይ፡ ንኹሉ ሰብ ከኣ ብሓፈሻ ኣዝዩ ጠቓሚት ምዃና ገሊጾም። ንሳቶም ወሲኾም፡ እታ ኣብ ላፕቶፕ እትጽዓን መተግበሪ ኣብ ምስራሕ ዲጋታትን ጽርግያታትን፡ ኣብ ምዕቃን ስፋሓት ሕርሻዊ መሬት፡ ምፍላጥ ኣብ መንጎ ቦታታት ዝሎ ርሕቀታትን ኣብ ምልላይ ቅርጺ መሬትን ደማ ኣድማዒት ከም ዝኾነት ኣረዲኦም።

'ሻምብቆ ኣፕስ' ዝበሃል ጉጅለ ዘማዕበሎም ናይ ትግርኛ መተግበርያታት እውን ካብ'ቶም ኣቓልቦ ተዓዘብቲ ዝሰሓቡ ኣካል ቑሸት ምህዞን ሰንዓን እዮም። እቲ ብኣርባዕተ ሰባት ዝቖመ ጉጅለ፡ ሓሙሽተ ናይ ቋንቋ ትግርኛ መተግበሪታት ሓዚ እዩ ቀሪቡ። ቀንዲ ዕላማኡ ከኣ ንኤርትራዊ ቋንቋ ትግርኛ ኣብ ወሽጢን ወጻኢን ንዝኹብሩ ኣብ ዝተፈላለዩ ደረጃታት ዕድመ ዝርከቡ ሰባት እናዘናጋዐ ንምልላይ ከም ዝኾነ የረድኡ።

ካብ ዲጂታላዊ ቴክኖሎጂ ከይወጻእና፡ ኢንጂነር ሩፋኤል ሚካኤል፡ ምስ ድሕነት ኤለክትሪክ ዝተሓሓዘ ምህዞ ኣቕሪቡ። መንእሰይ ሩፋኤል፡ ብልሽት ማስመር ኤለክትሪክ እትፍትሽ ብሰብ ሰርሖ ብልሒ እትሰርሕ ሶፍትዌር እዩ ኣማዕቢሉ። እታ ሶፍትዌር፡ ምስ ስርዓት መደበር ኤለክትሪክ ብምትእስሳር፡ ኣብ ማስመር ኤለክትሪክ ዓንዲ (ፓሎ) ንዘፍጠር ብልሽት፡ ብዘይ ዝኾነ ሸግር ኣብ ሓጺር እዋን እንታይ ጸገምን ኣበየናይ ገመድ ኤለክትሪክን ኢጋጢሙ ከም ዘሎ ብልክዕ ከተለሊ ከም እትኽእል ኣረዲኡ። እዚ ምዕባለ እዚ ከኣ፡ ነቲ ብልሽት ንምድላይ ንዝጠፍእ ጉልበትን ግዜን ብቑልሉ ከም ዘወግድ ገሊጹ።

ጽልዋ ማሕበራዊ መራኸቢታት ሰማይ ዓሪጉ ኣብ ዘለወሉ እዋን፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ዓውድታት ዝጦፉ ሓሙሽተ መንእሰያት፡ ኤርትራ ናብ ሓዲድ ምዕባለ ንኽትምርሽ ክትሓልፎ ዘለዋ ጉዕዞን ዝጸበያ ዘሎ ብሩህ መጻኢን ብዘምልክት፡ ሰብ ሰርሖ ብልሒ ተጠቒሞም፡ መሃርን መሳጥን ሓጻርቲ ተንቀሳቓሲ ምስልታት ኣቕሪቦም። እዮም ብ"ኮንተንት ክሬተርስ" ዝፍለጡ መንእሰያት፡ ነቲ መስርሕ ምዕባለ ዝኾነ ሕሉፍ ሰውራዊ ታሪኽና እውን ሰብ ሰርሖ ብልሒ ተጠቒሞም ዝኢ ንኣስ ወለዶ ንምንቃሕ፡ ሓደ ካብቲ ኣተኩሮም ዝዮጸሉ ዘለዉ ስራሕ ምዃኑ ሓቢሮም።

ካልእ ምስ ሰብ ሰርሖ ብልሒ እተተሓሓዘ፡ ናይ ልቢ ሕርታ ኣብ ምልላይ እትሕግዝ ምህዞ እውን፡ ኣቓልቦ ተዓዘብቲ ዝሰሓበት ምህዞ እያ። እታ ብሸዱሸተ ሰባት ማዕቢላ ዘሎ፡ ንኽትሰርሕ ሓገዝ ኢንተርነት ዘይትጠልብ ኣብ ጥዕና ልቢ ዘተኮረት መተግበሪ ነቲ ኣብ ሃገርና ዘሎ ሕጽረት ክኢላታትን ሕክምናዊ መሳርሒታትን ልቢ ንምቅላል ተባሂላ ዝማዕበለት ምዃና ኣማዕበልታ የረድኡ። ንሳቶም ወሲኾም፡ እታ መተግበሪ ብዝዩካ ኣብ ምልላይ ሕማም ልቢ፡ ኣብ ምንባብ ስእላዊ ወጽኢት ማሽን መመርመሪ ልቢ (ኢ.ሲ.ጂ)፡ ከምኡ እውን ኣብ ምውጋድ ብጌጋ ንሕመማት ዝኣዘዝ መድሃኒታት ኣድማዒት ምዃና ኣጸሪዮም።

ተማሃሪት ሳልሳይ ዓመት ዓውዲ ኤለክትሪካልን ኤለክትሮኒክስውን ምህንድስና ዝኾነት መንእሰይ ሄርመላ ተስፋይ ከኣ፡ ኣብ ትካላትን ኣብያተ ጽሕፈትን ከጋጥም ንዘኽእል ሓደጋ ባርዕ ሓዊ፡ ክትእምትን ክትሕብርን እትኽእል ሶፍትዌር ኣማዕቢላ። ንሳ ንስርሓታ ኣመልኪታ ኣብ ዝሃበትና ሓበሬታ፡ እታ ሶፍትዌር ምስ መቆጻጸሪ ክፍሊ ናይ ሓደ ትካል ብምትእስሳር፡ ብዘለዋ ንኣሕኩ ጋዝ፡ ልዑል መቐትን ትኪን ክህውሰ ዘኽእላ ዓቕሚ ተጠቒማ፡ ነቲ ዝተፈጥረ ባርዕ ሓዊ ክትቆጻጸርን ቅጽበታዊ ግብረ መልሲ ክትህብን ከም እትኽእል ኣረዲኣ።

ኣብል ማእከል ስልጠና ፍሉያት ሓይልታት መንእሰይ ተከኤ ኣብርሃም ድማ፡ ብዓይነተን ፍልይ ዝበላ መሳርሒታት ሓዚ እዩ ቀሪቡ። መንእሰይ ተከኤ፡ ነቲ ኣብ ካልኦት ሃገራት ዝስራሕ ሓጺን ዝፍትሽ መሳርሒ ብወሽጣዊ ዓቕሚ ክሰራሕ ከም ዝኽእል ንተዓዘብቲ ኣርእዩ። ብዝወሰኾ፡ ክሳብ 8 ሜትሮ ብ'ኣልትራሳኒክ ሰንሰር' ርሕቀት ክትዕቅን እትኽእል ንመሃንደሳትን ኣብ ምጽዋት ቢላርዶ ንዝጠፍኡ ትካላትን ሓጋዚት ዝኾነት 'ኤለክትሮኒክ ሜትር' ዝሰመያ ካልእ መሳርሒት እውን ኣቕሪቡ።
ኤለክትሮኒካዊት መሳርሒ.

ኣብ ቑሸት ምህዞን ሰንዓን ሕጂ ንመበል ራብዓይ ግዜኡ ስርሓቱ ዘቕረበ ዘሎ መንእሰይ ሃኒባል እስቲፋኖስ እውን፡ ኣብ ናይ ሎሚ ዓመት ፈስቲቫል፡ ኣብ መላእ ኣካላት ኣናጹ ዘይምቱእነት ዝፈጥር ድምጺ ብምትፋእ፡ ኣናጹ እተባርር ኤለክትሮኒካዊት መሳርሒት ኣቕሪቡ። እታ ኤለክትሮኒካዊት መሳርሒት እተተፍኦ 'ኣልትራሳኒክ' ድምጺ፡ ብሰብ ክሰማዕ ዘይክእልን ዝኾነ ጉድኣት ከም ዘይብሉን ከኣ ኣዘኻኺሩ። ካብ ንኡስ ዞባ ዲባርዕድ ዝመጽአ መንእሰይ ኤፍሬም ድማ፡ ኣብ ዝኾነ ኤለክትሮኒካዊ መሳርሒ እትለግዑ ምስ ምምጻእን ምጥፋእን ኤለክትሪክ ክስዕብ ንዝኽእል ሓደጋ ምቅጻል ከተወግድ እትኽእል 'ብሬከር' ሰሪሑ።

ሰንዓ ማሽነሪ

ቴክኒሻን ቴድሮስ ኣሚኑብርሃ ከኣ፡ ኣብ ምስራሕ ዲጋታት፡ ናይ ደርሁ ገዛ፡ ዓይኒ ዓሪትን መፅገቢ ሓጽብታትን ዝውዕል ዝተጠዋወየ ሬት ወይ ጋጥ ክትሰርሕ እትኽእል መሳርሒት ብወሽጣዊ ዓቕሙ ኣማዕቢሉ። ንሱ፡ ቀንዲ ዕላማኡ፡ ነቲ ካብ ወጻኢ ሃገራት ዝመጽእ ግን ከኣ ንምዕባለ ሃገርና ኣገዳሲ ዝኾነ ዓይነት ሓጺን ብወሽጣዊ ዓቕሚ ንምፍራይ ምዃኑ ገሊጹ።

ካብ ቤት ትምህርቲ ቴክኒክ ሓላይ ብሞሽነሪ ዝወድአ እሰይ ረዘ እውን፡ ሓደ ካብ'ቶም መሰጥቲ ስርሓት ዘቕረቡ መንእሰያት እዩ።

መንእሰይ እሰይ፡ ዝተፈላለየ ቅርጽን ዓቐንን ዘለዎም ብሎኮታት፡ ዳቦቀሎን ግሪሰኒን እትሰርሕ ብኮምፕዩተር እትምእዘዝ ማሽን ሰሪሑ። እታ ማሽን፡ ኤለክትሪክ ኣብ እትኸደሉ እዋን በቲ ዝዓቀብቶ ጸዓት ገደራ ስርሓ ክትቅጽል እትኽእል ኮይና፡ ብመዳይ ቁጠባ ግዜ እውን ኣዝዩ ኣድማዒት ከም ዝኾነት ገሊጹ። ንሱ ወሲኹ፡ እታ ደሮ ኣብ ስራሕ ወዒላ ዘላ ማሽን፡ ብዝተዋህቦ ትእዛዝ መሰረት ኣብ ሓሙሽተ ደቒቕ ካብ 400-450 ብሎኬት ከተቕርብ ከም እትኽእል ሓቢሩ።

ተምሳጥ ናይቲ ቑሸት ኘና ከይወጸእልካ እንከሎ፡ ብሰጊደለኣብ ሓጎስ ዝቐረባ ክልተ ሱላዊ ሰንዓታት እየን ኘፍ ዝበላኘ። መንእሰይ ሰጊደለኣብ፡ ንጐሓፍ ናብ ፈሓም ዝልውጣ ኣርባዕተ ማሽናትን ብዘይ ኤለክትሪክ እትሰርሕ ፍርጅን እዩ ኣቕሪቡ። እተን ንጐሓፍ ናብ ፈሓም ዝልውጣ ብወሽጣዊ ዓቕሙ ዝሰነዐን ማሽናት፡ ብርሰት ኣግራብ ንምክልኻል፡ ዕዳጋ ፈሓም ንምርግጋእን ንጐሓፍ ከኣ ኣብ ጥቕሚ ሕብረተሰብ ንምውዓልን ዓቢ ከም ዝተጻወታ ይገልጽ። ንሱ ወሲኹ፡ እተን ማሽናት ንእም ዓጽሚ፡ ኣቚጽልቲ፡ ኣእሻኽ፡ ርሻ፡ ቀልቀል ደርሁ፡ ዝተቖርጸ መሓውር እንስሳታት፡ ፈርሲን ወረቓቕትን ዝኣመሰሉ ዝተፈላለዩ ጐሓፋት ብስነፍልጠታዊ መንገዲ ናብ ፈሓም ከም ዝልውጣ ኣጺሩ። ኣሰዒቡ፡ እተን ማሽናት ኣብ መዓልቲ ክሳብ 17 ኩንታል ፈሓም ከፍርያ ከም ዝኽእላ ድሕሪ ምግላጹ፡ እቲ ካብ ጐሓፍ ዝተሰርሐ ፈሓም ምስቲ ካብ ኣግራብ ዝፈሓመ ፈሓም ክነጻጸር እንከሎ፡ ናይ ምንዳድ ግዜኡ ብኽልተ ዕጽፊ ዝዐደን ንጥዕና ውሑስን ከም ዝኾነ ሓቢሩ።

መንእሰይ ሰጊደለኣብ ብዘይካ'ዚ፡ ሓረስቶት ሃገርና ናይ መቱብሮ ለውጢ ንኽዕምጽኡ፡ ከምኡ'ውን ዕዳጋ ንምርግጋእ ሓጋዚት ምዃና ዝገለጸ ብዘይ ኤለክትሪክ እትሰርሕ ፍርጅ ኣቕሪቡ ኣሎ። እዛ ፍሪጅ ብኮንተይነር ዝተሰርሐት ኮይና፡ ብቐሊሉ ካብ ቦታ ናብ ቦታ ክትንቀሳቐስ ከም እትኽእል ይጠቅስ። እታ ብዓቕሚ ሓረስታይ ሃገርና ክትውሃን እትኽእል ፍሪጅ፡ ድንሽን ሽጉርትን ንሸሞንተ ኣዋርሕ፡ ባናና ካብ ሸሞንተ ክሳብ ዓሰርተ ኣዋርሕ፡ እንቋቑሖ ንዓመት፡ ስጋ ከኣ ንሸዱሽተ ወርሒ ክትዕቅብ ከም እትኽእል ገሊጹ።

ኣቶ የናስ ሓደራ እውን ኣብ መኣብሮ ህዝቢ እወታዊ ኣበርክቶ ዘለዋ ሰንዓ ሓዚ እዩ ኣብቲ ን28 ዓመታት ዝተሳተፎ ቑሸት ምህዞን ሰንዓን ቀሪቡ። ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ፈስቲቫል ኤክስፖ፡ ብዝተቓጸለ ዘይቲ ወይ 'ኦልዮ ብርሻቶ' እትሰርሕ ጣይታ እትሰኽክት ሞጎኑ ማጠቃ እትሕንክርን ዓተር እትቐልን ሞቐሎ፡ ከምኡ'ውን ንወራያት ዘገልግል ዓቢ ድስቲ ዝሰለሉ ምድጃ ብወሽጣዊ ዓቕሙ ሰሪሑ ንምርኢት ኣቢቁዐ። ኣቶ የናስ፡ ኦልዮ ብርሻቶ ኣብ ሚያዊ ኣካልን ሓመድን ዘውርዶ ዕንወት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ጥቕሚ ከውዕሎ ከም ዝተበገሰ እዩ ዝገልጽ። ንሱ ወሲኹ፡ 4 ሊትሮ ኦልዮ ብርሻቶ ሓደ ጊጥ ጣይታ ምስ ቅሚ ከሰንክት፡ 5 ሊትሮ ኦልዮ ብርሻቶ 75 ኪሎ ዓተር ከቐልሉ፡ ካብ 15 ክሳብ 20 ሊትሮ ኦልዮ ብርሻቶ ድማ ስጋ ናይ ክልተ ብዕራይ ከሽሽን ከም ዝኽእል ኣፍሊጡ።

ኣብቲ ምርኢት፡ ኣብል ሚኒስትሪ ሕርሻ ንኡስ ዞባ ከረን መንእሰይ ኣማኑኤል ኣንገሶም እውን ኣብ ምርባሕ ንህቢ ንዝጠፍኡ ሓረስቶት ኣዝዩ ጠቓሚት ዝኾነት፡ ብቐሊሉ ክትጸገን እትኽእል ዘመናዊት ቀፎ ኣቕሪቡ። እቲ

ሰጊድለኣብ ሓጎስ

መንእሰይ፡ ሓረስቶት ሃገርና፡ ብኣህጉራዊ መለክዒ ደረጃ ብቑዕ ዝኾነ ዘመናዊ ቀፎ ብወሽጣዊ ዓቕሞም ወሪኖም እትዋቶም ከዕብዩ ሓደ ካብ ዕላማታቱ ምዃኑ ሓቢሩ። ንሱ ወሲኹ፡ እቲ ቀፎ ብቐሊሉ ኣብ ዘርያ ሓደ ሓረስታይ ክርከቡ ካብ ዝኽእሉ ከም ሽምብቆ፡ ዒቡ ሉሕ፡ ሓጺንን ስልኪን ዝኣመሰሉ ጥረ ነገራት ክስራሕ ከም ዝኽእል ድሕሪ ምሕባር፡ ዘዩካም ባህላዊ ቀፎ ብቐሊሉ ክተመሓደሮን ክትቆጻጸሮን ከም ዝከኣል ኣብሪሁ።

ብመካኒካዊ ምህንድስና ዝወድአ መንእሰይ ኤሾን ጸጋይ እውን፡ ምስ ሕርሻ እትትሓሓዝ ማሽን ኣዳልዩ። እታ ብሓገዝ ኤለክትሪካዊ ጸዓት ወይ ናፍታ እትሰርሕ ግራት እትሓርስ ማሽን፡ ሰለስተ ዓይነት ናውቲ ሕርሻ ዘጠቓልለት፡ ብምኢና፡ ሞቶ፡ ትራክተርን ብዕራይን ክትትካእ እትኽእል ምዃና መዝኢ ይገልጽ። እታ ማሽን ነቲ ዝዓጠቐቶ ብዙሕ ኣሰናን ዘለዎ ናውቲ ሕርሻ ኣብ ሓደ እዋን ብምጥቃም፡ ነቲ ቅድሚ ሕጂ ግራት ኣብ ምሕራስ ዝጠፍእ ዝበረ ግዜን ጉልበትን ብዐዓጻጸፊ ከም እተወግዶ ገሊጹ።

ኣቶ ዙርያስ በየን እውን ሎሚ ዓመት ነታ ዓሚ ኣብ ፈስቲቫል ኤክስፖ ዘቕረባ ብኤለክትሪክን ናፍታን እትሰርሕ ተጎታቲት መጫጨፊት ዕፉን ኣመሓይሹ ናብ ተዓዘብቲ ኣቕሪብዋ። እታ ማሽን ብዘይካ ኣብ ምጭምጫፍ ዕፉን እንተላይ ቃንጫ ከም እትጥሕን ገሊጹ። ብመሰረት ሓበሬታኡ፡ እታ ማሽን ኣብ ሓደ ሰዓት ብ1 ሊትሮ ናፍታ 7 ኩንታል ዕፉን ክትጫጭፍ ትኽእል። ነታ ናይ ወሽጢ መሳርሒ ናይታ ማሽን ብምልዋጥ ከኣ ንሙዚ ከብቲ ዝኾውን ቃንጫ፡ ኣርባ (ኣልፋኣልፋ)፡ ጉንዲ ባናናን ስማን ብመልክዕ ፍሩሶ ክትጥሕንን ከምፖስት ከተዳሉን ትኽእል።

ኣብ ዕዳጋ ሓሙስ ዝርከብ ትካል ወረጨ ከኣ፡ ኣብ ስርሓት ፋግሮ እወታዊ ተራ ትጻወት ማሽን ንተዓዘብቲ ኣቕሪቡ። እዛ ማሽን እዚኣ ኣብ ምስራሕ ሞጎን ኣድሓኑት፡ ማዕጾን ካልእን ዝውዕል ክሳብ 2 ሚሊ ሜትር ርጉዲ ዘለዎ ላሚራ ኣብ ውሽጢ ሓጺር ደቓይቕ ክትቆርጽ ከም እትኽእል ሰራሕታ ይገልጹ። እታ ብወሽጣዊ ዓቕሚ ናይቲ ትካል ዝተሰርሐት ማሽን ኣብ ምቁጣብ ሃልኪ ጉልበትን ግዜን ኣዝዩ ኣድማዒት ኮይና ከም ዝረኸብዋ ኣጸሪዮም።

ካልእ፡ ኣብቲ ቑሸት ፍልይ ዝበለ ትሕዝቶ እንተ ነይሩ፡ ብምህርቲ ሰ ቀመም ሚካል ተወልደ ዝቐረበ ካብ ባህርያውያን ጥረ ነገራት ዝተሰርሐ 'ሰለሆም' ዝተሰምየ ዘይቲ ጸጉሪ ርእሲ እዩ። መንእሰይ ሚካል፡ እቲ ዘይቲ ጸጉሪ ርእሲ ካብ ኣዞማሪኖ፡ ከርከዴ፡ ሚግ፡ ኣበዓኽ፡ እንግጣጠ፡ ሞሪንጋ፡ ኣቡሩዳን ቅንፍርን ከም ዝሰርሓቶ ድሕሪ ምግላጹ፡ ጸጉሪ ካብ ምርጋፍን ምስባርን ዝከላኸል፡ ከምኡ'ውን ጥዑይን ንጹህን ቆርበት ንኽህልወካ ዝሕግዝን ምዃኑ ገሊጹ።

ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ምንዳይ ሓቂ

ሳልሳይ ክፋል

ኣደ ናሆም፡ ወይዘሮ ህይወት፡ ንናሆም ወዳ ኲንታቱ ኣቕለበትሉ፡ “ናሆም ወደይ ብላዕ’ባ፡ ሎሚ ኣይከምቀደምካን ምብላዕ ኣቢኻ ኣለኻ። እንታይ ኴንካ ኣለኻ፧” ሓተተቶ ዓይኒ ዓይኑ እናጠመተት። ኣዒንቱ ቀይሒን ምስ ኣቕለበትለን ናሆም ወዳ ገለ ኮይኑ ከም ዘሎ ጠርጠረት። ክሳዕ ሽዑ ዘይምስትብሃላ ገረማ።

“እበልዕ ኣለኹ፡” ናሆም፡ ሓጺር መልሲ ሃበ። ኣደኡ ኲንታቱ ምቕላባ ደስ ኣይበሎን፣ እንታይ ኢሉ ከም ዝዛረብ ሓርቢቶ።

“ናሆም ወደይ፡ ገለ ነገር ግን ኴንካ ኣለኻ መስለኒ፧” ኣቦ ናሆም፡ ናይ ወዱ ኲንታት ኣስተብሃለሉ። ካብ ኲንታቱ ከኣ ናሆም ወዱ ሕማቕ ከም ዘሎ ተረድኦ።

ናሆም፡ “ዋላ ሓንቲ ኣይኮንኩን። ደሓን እየ...፡” ኣብ መንጎ ዘረባ ንብዓት ክመልቆ ስለ ዝጀመረ ዘረባ ኣቋረጸ።

“እሂ ናሆም ሓወይ እንታይ ዲኻ ኴንካ፧” ምዕባይ ሓብቱ፡ ንብዓት ሓዋ ርእያ ሓዘነት።

“ማማ. . ጉ. .ያ. . ይ ኣነ ዘይሰረቕኩ ከለኹ፡ ሰሪቕካ ኢላትኒ፡” ናሆም፡ እናተኾላለፈ ተዛረበ።

“ማማ ጉያይ ሰሪቕካ ኢላትኒ!” ኣደኡ ተገሪማ ተዛረበት። በቲ ዝሰምዐቶ ዘረባ ኣዝዩ ደንጸዋ።

“እንታይ!” ሓብቱ ሰንበደት፡ ኣዝያ እትፈትዎ ቅኑዕ ሓዋ ‘ሰራቒ’ ምባሉ ፈጺሙ ኣይተዋሕጠላን። “እንታይ’ዩኸ ጠፊኡዋ፧” ኣዒንታ ኣፍጢጣ ሓተተት።

ናሆም፡ “ሰልዲ 10 ናቕፋ እዩ ተሰሪቑወን፡” ህድእ ኢሉ መለሰ። ንስድራ ቤቱ ክርኢ ድፍረት ሰኣነ። ‘ሰራቒ ኢኻ’ ስለ ዝተባህለ ነብሱ ጸልአ።

“ዓሰርተ ናቕፋ ደኣ ካበይ ተሰሪቑዋ፧”

ኣቦ ናሆም፡ ህድእ ኢሉ ሓተተ። ዝተማህረ ኣቦ ስለ ዝኾነ ህዱእ እዩ። ንጉዳያት ሃዲእካ ምዝርራብ ከኣ ይፈቱ።

ናሆም፡ “ካብ ገዛ፡” ብምባል ናብ ኣቦኡ ጠመተ።

ኣቦ ናሆም፡ “ካብ ገዛ ደኣ ከመይ ጌርካ ክትሰርቕ፧” ሕቶኡ ቀጸለ።

“ማማ ጉያይ’ኳ፡ መፍትሕ ናይ ገዛኣን ኩሉ ግዜ ኣብ መስኮት ገዲፈንኦ እየን ዝኸዳ። ነዚ ድማ ኩሉ ሰብ ይፈልጦ እዩ፡” ናሆም፡ ዝፈልጦ ተዛረበ።

“ሕራይ እዚ ወደይ፡ እሞ ንስኻ ነዚ ዝተባህለ ወሲድካዮ ዲኻ፧” ኣቦ ናሆም ሕቶኡ ኣሰዓበ።

“ወሪድዎ እንታይ ክዓብሰሉ፡” ኣደ ናሆም፡ ብዘረባ ብዓል ቤታ ተገሪማ ተዛረበት።

“ደሓን ባዕሉ ክምልሰለይ ዕድል ንሃቦ፡” ኣቦ ናሆም፡ ንብዓልቲ ቤቱ እናጠመተ ተዛረበ። ቀጺሉ፡ “እስከ ናሆም ወደይ መልሰለይ፡” ኣቦ ናሆም፡ ወዱ ሓቂ ንኽዛረብ ኣተባብዖ።

“ባባ፡ ኣነ ፈጺመ ኣይወሰድኩን። እንታይ ክኾነኒ እየ’ሞ ዝሰርቕ፣ እንታይዶ ስኢነ እየ፡” ናሆም፡ ብርእሰ ተኣማንነት መለሰ።

ኣቦ ናሆም፡ “ጽቡቕ! ናሆም ወደይ ኣነ ዘይናትኩም ንብረት ከም ዘይተልዕሉ ርግጸኛ’የ። ምናልባት ንስኻ ኣብ ቀረባ ጸኒሕካያ እያ ተዛሪባትካ ትኸውን። ስለዚ፡ በቲ ዝተዛረበቶ ክስመዓካ ናይ ግድን እዩ። ግን ኩሉ ዝተባህለ ሓቂ ማለት ኣይኮነን። ስለዚ፡ ተረጋጋእ። ቀስ ኢሉ ሰራቒ ምርካቡ ኣይተርፎን እዩ፡” ንውላዱ ከህድእ ፈተነ።

“ደሓን ኣነ ከይደ ክዛረባ እየ። ሕጂ ግን ሰላም ጌርና ምሳሕና ንብላዕ። ናሆም ወደይ ኣጆኻ ኣባኻ ዘሎኒ እምነት ዓቢ እዩ፡” ኣደ ናሆም ብሰላም ምሳሕ ንኽበልዑ ኣዘኻኸረት።

“ሕራይ ሓቕኺ ሕጂ ምሳሕና ንብላዕ። ደሓር ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚ ንዘራረብ፡” ኣቦ ናሆም፡ ንዘረባ ብዓልቲ ቤቱ ደገፈ። ነፍሲ ወከፎም ነናቶም ሓሳብ እናሰላሰሉ ምምጋቦም ቀጸሉ። ናሆም፡ ዘይ ከምቀደሙን ሸውሃቱ ተዓጽወ፣ እናተጋደለ ድማ ምምጋቡ ቀጸለ።

* * *

ምሳሕ ድሕሪ ምምጋቦም፡ ወይዘሮ ህይወት ኣደ ናሆም፡ ናብ ማማ ጉያይ ከደት። ኣብ ኣፍ-ደገ ኮይና ከኣ፡ “ከመይ ውዒልክን ማማ ጉያይ፧” ኢላ ናብ ገዛ እንዳ ማማ ጉያይ ኣተወት።

“እግዚኣብሄር ይመስገን ህይወት ጓለይ፡ ከመይ ኢልኪ ውዒልኪ፧ እተዊ፡” ማማ ጉያይ፡ በተን ደቀቕቲ ኣዒንተን ንወይዘሮ ህይወት እናቋመተት ተዛረበት።

ይቕጽል...

ፈስቲቫልን ቈልዑን

ፍቱዋት ተመሃሮ፡ ክረምታዊ ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ዝግበር ፈስቲቫል ኤርትራ ካብ ዕለት 18 ጀሚሩ ይካየድ ኣሎ። ክሳዕ ዕለት 26 ሓምለ ድማ ክቕጽል እዩ። ንሕና ከኣ ምስ ተሳተፍቲ ፈስቲቫል ዝኾኑ ተመሃሮ ዝገበርናዮ ሓጺር ዕላል እንሆ። ርሑስ ቅንያት ፈስቲቫል ኤርትራ ንኹልኻትኩም ተመሃሮ። ሰናይ ንባብ!

ስመይ ሩፍታና ቢንያም ብርሃነ ይብሃል። ካብ ገዛ ባንዳ ሓበሻ ኣስመራ መጺአ። ናብ ኤክስፖ ድማ ምስ ክልተ ኣሕዋተይን ኣቦይን መጺአ ኣለኹ።

ኣብ ኤክስፖ፡ ዓሳ በሊዕና፡ ባቡር ተሰቒልና፡ ከምኡ’ውን ብዙሕ መጻሕፍቲ ርኢናን ገዚእናን። ተወሳኺ ድማ ብተመሃሮ ዝቐረበ ደርፍታትን ሳዕስዒትን ርእየ።

ካልኦት ተመሃሮ ካብዚ ፈስቲቫል ብዙሕ ትምህርቲ ክቐስሙ ስለ ዝኽእሉ ምስ ስድራኦም ክመጽኡ እሕብሮም። ርሑስ ቅንያት ፈስቲቫል ድማ ክብሎም እደሊ።

ስመይ ኣልኣዛር ጺጋይ ክፍለ ይብሃል። ኣብ ቤት ትምህርቲ ፈለግ ህይወት እመሃር። ናብዚ ድማ ምስ ኣቦይ፡ ኣደይን ከምኡ’ውን ምስ ኣርባዕተ ኣሕዋተይ መጺአ ኣለኹ።

ኣብ ኤክስፖ ዝረኣኹዎ ኣዝዩ ብዙሕ እዩ። ናብቲ ናይ ዞባታት ቆሽት ከይደ ኣነባብራ ትሽዓተ ብሄራት ፈሊጠ። ናብ እንዳ ክዳውንቲ ኬድና ክዳውንቲ ገዚእና። ከምኡ’ውን ዓሳ፡ ጀላቶ በሊዐ። ኮካ ድማ ሰቲየ። ምስ ኣሕዋተይ ድማ ባቡር ተሰቒለ። ኣብ ጥርጥር ተሰቒለ ድማ ጽቡቕ ገይረ ተጻዊተ።

ካልኦት ተመሃሮ ናብዚ መጺኦም ሰይሰይ ክብሉ፡ ባቡር ክስቀሉ . . . ቀልጥፉ ምጽኡ እብሎም። ካልእ ኣብዚ ምስ መጽኡ ከይጠፍኡ ክጥንቀቑ እምዕዶም።

ናርዶስ ሰለሙን እብሃል። ካብ ካናዳ ድማ ምስ ስድራ ናብ ኤርትራ መጺአ። ኤርትራ ሃገረይ ፈትየየ ኣለኹ። ናብ ፈስቲቫል ምስ መጻእኩ ድማ ሳዕስዒት ናይ ትግርኛ፡ ኩናማ፡ ሳሆ ርእየ። ተሓጒሰ ድማ ምስኦም ሳዕሲዐ። ካልእ ድማ ምህዞም ሰንዓን ርእየ። ምስ ኤርትራውያን ቈልዑ ተላልየን ተጻዊተን። ባቡር ተሰቒለ። ካልኦት ቈልዑ ድማ ናብዚ ክመጽኡ እሕብሮም።

ኣብ ቀጽሪ ኤክስፖ ብዙሕ ዝርአ ስለዘሎ ናብዚ ምጽኡ እብሎም። ኤክስፖ ደስ ዘብል ቦታ እዩ። ምስ ስድራኹም ናብ ኤክስፖ ተዛወሩ እብሎም። የቐንየለይ!

ስእሊ ቈልዑ፡ ኣብ ፈስቲቫል ኤርትራ 2026

ደቂ ኣንስትዮ

ሃማደኤ

ኣብዚ ሎሚ እዋን ደቂ ኣንስትዮ ዘይደፈረኦ ዓይነታት ትምህርቲ ይኹን ስራሕ ኣሎ ክበሃል ኣይከኣልን። ሳላ ብቐዓተንን ናይ ምምራሕ ዓቕመንን ዘማዕበላ፡ ሳላ ማዕርነተን ዘረጋገጻ፡ ሳላ ምዕሩይ ዕድላት ዝተፈጥረለን ሎሚ ኣብ ዝሓለፈ ነዊሕ ዘመናት ዝኣክል ሕዙእቲ ደቂ ተባዕትዮ ጥራሕ ኮይኑ ዝጸንሐ ከም ምህድስና፡ ሕጊ፡ ወትህደርነትን ፖለቲካን ዝኣመሰሉ ዓውድታት ስራሕ ወይ ትምህርቲ ደፊረንኦ ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ገሊኡ ዓውድታት ልዕሊ ደቂ ተባዕትዮ ጽብለል ኢለን ኣብ ዝረኣየሉ ደረጃ በጺሐን ኣለዋ። ናይ ሎሚ ዛዕባና ግን እዚ ኣይኮነን። ዛዕባና፡ ደቂ ኣንስትዮ ብተፈጥሮአን ሕልፊ ደቂ ተባዕትዮ ጽብለል ዝብላሉም ክእለታትን ዓቕምታትን ዘድህስስ እዩ'ሞ፡ ሰናይ ንባብ–

ደቂ ኣንስትዮ ጽብለል ዝብላሉ ክእለታትን ዓቕምታትን

ዝተፈላለየ ዕማማት ኣብ ሓደ ህሞት፡ መጽናዕትታት ከም ዘመልክቱዎ፡ ሓንጎል ወዲ ሰብ ኣብ ሓደ ህሞት ክልተ ወይ ካብ ክልተ ንላዕሊ ዝተሓላለኸ ዕማማት ክሰላስል ኣይክእልን እዩ። ካብ ክልተኦም ናብ ሓደኦም እዩ ዘተኩር። ብኻልእ ኣዘራርባ፡ ኣብ ሓደ ዕዮ ጉዳይ ወይ ኣጋጣሚ ኣብ ካልኣይ ዕዮ እዩ ዝዕምም። ንኽልተኦም ብሓንሳብ ክዕጽዎም እንተ ፈቲኑ ግን፡ ውጽኢቱ ድኹም ከም ዝኸውን ዝተፈልጠ እዩ። ደቂ ኣንስትዮ ግን፡ ኣብ ሓደ ህሞት ዝተፈላለዩ ዕማማት ናይ ምስልሳል ዓቕመን ካብ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ዝሓሸ ምዃኑ'የም መጽናዕትታት ዝሕብሩ። ንኣብነት፡ ሰዓት ቴሌፎን ናብ ጉንዲ እዝነን ኣጸጊዐን ዝተሓተታኦ ሕቶታት እናመለሳ ከለዋ፡ ማዕረ ማዕረኡ ክዳን ብፊርሮ ከስታርራ ወይ ዝጠፍአ መፍትሕ ደልየን ክረኽባ ይኽእላ። እዚ፡ ብዙሕ ኣእምሮኣዊ ጸዓት ከይህለኻ ክገብራኦ ዝኽእላ ኮይኑ፡ ደቂ ተባዕትዮ ግን ዝኾነ ክገብሩ ይጸግሙ እዮም።

ኣካዳሚያዊ ትምህርቲ፡ ዋላ'ኳ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ትምህርቲ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ኣሕዋተን ንላዕሊ ዝበልሓ እየን ምባል ኣጸጋሚ እንተኾነ፡ ዝሓሸ መንፍዓት ከም ዘለወን ግን ብመጽናዕቲ (ዩኒቨርሲቲ ጆርጂያን ኮሎምብያን ብዘዘርግሐ መጽናዕቲ) ዝተረጋገጸ ሓቂ እዩ። ብመሰረት እቲ መጽናዕቲ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ እዋን ትምህርቲ ጾን ኢልካ ናይ ምክትታል ዓቕመን፡ ክትፈልጥ ናይ ምድላይ ህንጡይነተን፡ ብዘርዚሩ ነገራት ኣደህቦአን ከይተሰርቀ ኣብ ትምህርተን ጥራሕ ናይ ምትኳር ዓቕመንን ዝኽተላኦ ናይ መጽናዕቲ ስትራተጂታተንን ዝሓሸ ስለ ዝኾነ፡ ውጽኢት ትምህርተን'ውን ብኡ መጠን ዝሓሸ ኮይኑ እዩ ዝርከብ - ብመንጽር ናይ ደቂ ተባዕትዮ ክርኢ እንከሎ። ብፍላይ ኣብ ትምህርቲ ቛንቛ ወትሩ ጽብለል ምስ በላ እየን። ተማሃሮን መማህራን ኮይነን ኣብ ምስትምሃር'ውን ዝበለጸ እየን። በዚ ከኣ ኣብ መማሃራን ናይ ኣብያተ ትምህርቲ ዝበዝሐ ቁጽሪ ዘለወን ንሳተን እየን።

ዕምሪ ህይወት፡ ውድብ ጥዕና ዓለም ከም ዘመልከቶ፡ ብሓፈሻዊ ገምጋም፡ ኣብ ዝኾነ ኩርናዕ ዓለም ዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ፡ ኣብ መዳይ ዕምሪ ኣብ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ዝያዳ 5 – 10 ዓመት ብህይወት ይጸንሓ። ብደረጃ ዓለም ዘለዉ ልዕሊ 100 ዓመት ዝዕድመኦም ናይ ዕድመ ሰብ ጸጋ እንተ ርኢናዮም'ውን፡ መብዛሕትኦን (ኣስታት 85%) ደቂ ኣንስትዮ ከም ዝኾና እዩ ዝንገር። ደቂ ኣንስትዮ ሕልፊ ደቂ ተባዕትዮ ብህይወት ክጸንሓ ዝገብሩ ረቛሒታት ብዙሓት እዮም። እቲ ከም ቀዳማይ ረቛሒ ዝጥቀስ ግን፡ እቲ 'ክሮሞዞም' ዝበሃል ናይ ተወርሶ ጭኦታ እዩ። ከም ዝፍለጥ፡ ደቂ ኣንስትዮ ክልተ 'ኤክስ' ዝበሃል ክሮሞዞማት እዩ ዘለወን። ደቂ ተባዕትዮ ግን ሓደ 'ኤክስ' ክሮሞዞም ጥራሕ (ምስኡ ከኣ ሓደ 'ዋይ' ክሮሞዞም) ኣለዎም። ስለዚ፡ ደቂ ኣንስትዮ ሓደ ቅያር ክሮሞዞም (እቲ ሓደ ክሮሞዞም እንተ ተበላሸዩ መተካእታኡ ማለት'ዩ) ኣለወን፤ ደቂ ተባዕትዮ ግን መተካእታ ክሮሞዞም የብሎምን ማለት'ዩ። በዚ ምኽንያት፡ ዋህዮታቶም ኣብ ስራሕ ብልሽት እንተ ኣጋጢሙዎም፡ ንዝተፈላለዩ ዕምሪ ዘሕጽሩ ሕማማት ክቃልዑ'ም ይኽእሉ።

ጽሬት/ንጽህና፡ ከኢላታት ከም ዝሕብሩዎ፡ ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ጽሬት ምስ ደቂ ኣንስትዮ ክወዳደሩ ዝኽእሉ ኣይኮኑን። ደቂ ኣንስትዮ፡ ርሱሓት ከይበሃላ ኣዝየን ስለ ዝሰግኣ፡ ጽሬት ኣካላተን ክዓቅባ ዝኣኽለን ደቀንን ወትሩ ብጥበብ ምስ ሓዘ እየን። ኣብ ዓዲ እንግሊዝ ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከም ዘመልከቶ፡ 93% ካብ ደቂ ኣንስትዮ ዓይኒ ምድሪ ድሕሪ ምጥቃመን ኣእዳወን ብማይን ሳሙናን ክሕጽባ እንከለዋ፡ ካብ ደቂ ተባዕትዮ ግን እቶም 77% ጥራሕ እዮም ከምኡ ዝገብሩ። ብተወሳኺ፡ ደቂ ተባዕትዮ ዝሰርሕሉ ኣብያተ ጽሕፈት፡ ካብቲ ደቂ ኣንስትዮ ዝነብራሉ ኣብያተ ጽሕፈት ብ10% ዝዛይድ መጠን ባክተርያ ከም ዝርከቦ ኣብቲ መጽናዕቲ ክረጋገጽ ክኢሉ።

መኽሰብ ኣብ ወፍሪ፡ 'ፊደሊቲ ኢንቨስትመንት' ዝተባህለ ኣብ ሕመኣመራ ዝመደበሩ ኩባንያ ዘካየዶ መጽናዕቲ ከም ዝሕብሮ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ዝገብርኦ ናይ ንግዲ ወፍሪ ልዕሊ ደቂ ተባዕትዮ ናይ ምዕዋት (ዝለዓለ መኽሰብ ናይ ምርካብ) ተኽእሎ ኣለወን። እቲ ምኽንያት ግን፡ ፍሉይ ክእለታት ሃልዩወን ዘይኮነስ፡ ደቂ ተባዕትዮ ኣብራት ስለ ዘለዎም እዩ። ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ንግዳዊ ንጥፈታቶም ዓቕሚ ዝሓለፈ ርእሰ ተኣማንነት (overconfidence) ስለ ዘሕድሩ፡ እዚ ብዙሕ ግዜ ናብ ሓደጋ ዘለዎ ንግዲ ብድፍረት ክድርኾሙን ብኡ ኣቢሉ ዘይተደለየ ክሳራታት ክቃልዑን እዩ ዝገብሮም። ደቂ ኣንስትዮ ግን ካብዚ ኣብርዚ ብተዛማዲ ዝሓሸ እየን። ኣብ ርእሰን 'ናይ እንታይ ሃጠን' ዕዳጋ ኣይብህጋኦን እየን። ኣብ ነዊሕ እዋን ክኸየጥ ዝኽእል ኣቐሓ ናይ ምዕዳግ ወይ ምሓዝ ዝንባለ እዩ ዘለወን። በዚ ምኽንያት ድማ ኣብ ዝተናወሐ ግዜ ካብ ንግዳዊ ንጥፈታተን ዝሓሸ መኽሰብ ዝረኽባ ንሳተን እየን - ብመሰረት መጽናዕትታት።

ማሕበራዊ ምብህሃል፡ ደቂ ተባዕትዮ ተወሃሃቢ ዘለዎም መደርገን ሓያላት ፖሊሲቲካዊ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። ይኹን'ምበር፡ ደቂ ኣንስትዮ ናይ ምብህሃል ማሕበራዊ ክእለተን ተጠቒመን ናዕበን ቁጥዐን እኩብ ህዝቢ ኣብ ምህዳእ ዝሓሸ ክእለት ኣለወን። ብቕልል ዝበሉ ኣብ ኣደ ህጻናት (መዋእለ ህጻናት) ዝሰርሓ መማህራን፡ ነቶም ጫቝ ጫቝ እናበሉ ዝርብሹ ቆልዑ ብሽመይ ኣገባብ ኣሰሚዐን ጸጥ ከም ዘብሉኦም ምዕዛብ ይኣክል እዩ።

ህዋሳት፡ ደቂ ኣንስትዮ፡ ጨናታት ኣብ ምሽታት፡ ጣዕምታት ኣብ ምስትምቓር፡ ደምጺታት ኣብ ምስማዕ ኮነ ሕብርታት ኣብ ምልላይ ልዕሊ ደቂ ተባዕትዮ ዝሓሸ ብልጫ ከም ዘለወን መጽናዕትታት ይሕብሩ። ብመሰረት እዞም መጽናዕትታት፡ ኣብቲ ንናይ ምሽታት ህዋስና ዝቆጻጸር ክፋል ሓንጎልና (Olfactory bulb) ዝርከቡ ዋህዮታትን መትናዊ ዋህዮታትን (neurons)፡ ኣብ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ብዙሖም ይፈላለ እዩ። ኣብቲ ናይ ደቂ ኣንስትዮ፡ ብዙሖም ብ50% ዝለዓለ እዩ። እዚ ከኣ ንደቂ ተባዕትዮ ክሸትተዎም ዘይክእል ሽታ ክሽትታኦ፡ እንታይነትን ዓይነትን ናይቲ ሽታ ክፈልጣኦን የኽእለን። ብተወሳኺ፡ ጣዕምታት (ሽኮራዊ፡ ጨዋማ፡ መጺጽ፡ መሪር ወዘተ.) ኣብ ምስትምቓር'ውን ደቂ ተባዕትዮ ክወዳደሩወን ዝኽእሉ ኣይኮኑን። እተን ብደረጃ ዓለም ዝለዓለ ኣስተማቕርቲ ጣዕምታት (supertasters) ዝበሃላ'ውን ንሳተን እየን። ኣብ ደምጽን ሕብርታትን እውን ከምኡ። ብፍላይ ንተመሳሰልቲ ሕብርታት ፈላሊኻ ኣብ ምፍላጥን ኣብ ምዝባን ልዑል ብልጫ ኣለወን። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ደቂ ኣንስትዮ ቅልጥፍ ኢለን ሰምዒታት ናይ ምንባብ ክእለት ኣለወን። ንኣብነት፡ ሰበይቲ ብዓል ቤታ ከይተዛረበ እንከሎ ዝኾነ ወይ ዝደለዮ ነገር ኣብ ገጹ ኣንቢባ ክትርድኦ ኣይትጸገምን።

ከምዚ'ውን ነይሩ እዩ፤

እቲ ቅድሚ ልደተ ክርስቶስ ኣብዛ ዓለም ዝነበር ዝበረ ፍሉጥ ግሪኻዊ ፍላስፋ ኣሪስቶትል፡ ምስቲ ኩሉ ልቦናኡ፡ ንቕሓቱን ፍልጠቱን ንደቂ ኣንስትዮ ግን ብግቡእ ከንብበን ኣይከኣለን። ኣብ ድርሰታቱ ከም ብምራልን ኣእምሮን ኣካልን ዝደኸማ ንብረት ደቂ ተባዕትዮ ኮይነን ከገልግላ ዝተፈጥራ፡ ተራኤን ኣብ ሕብረተሰብ ከኣ ንደሌታት ሰብኣይ ምርዋይን ቆልዑ ምውላድን ጥራሕ ከም ዝኾነ ገይሩ ይገልጸን ነበረ። እዚ ከኣ፡ ደቂ ኣንስትዮ ኣብቲ እዋን'ቲ ከም ኣቕሓ ደኣ'ምበር ከም ሰብ ይረኣያ ከም ዘይነበራ ዘመልክት ጭብጢ እዩ። እዞም ዝስዕቡ ንኢ-ሰብኣዊ ኣተሓሕዛ ደቂ ኣንስትዮ ዘርእዩ ኣብነታት ናይ ታሪኽ እውን ነዚ ሓቒ'ዚ እዮም ዘድርዕዉልና።

1. ኣእጋር ምእሳርን ምስባርን፡

ኣብ ቻይና፡ ኣእጋር ጓል ኣንስተይቲ ህጻን ክሳብ ዝስበር ከለው ኣቢልካ ኣብ ገዛ ምእሳርን ምስ ተሰብረ ቅርጹ ከም ዝልወጥ ምግባርን፡ ኣብ እዋን ሰርወ ንግስነታት ንኣስታት ሓደ ሽሕ ዓመታት ዝተሰርሓሉን ክሳብ 20 ክ.ዘመን (1912) ዝቐጸለን ጨካን ተግባር እዩ። እዚ ነቲ ሰንክልና ዘስዕብ ዝነበረ ናይ መቆጻጸሪ ተግባር'ዚ፡ ቀንዲ ዕላማኡ፡ እታ ህጻን ክሳብ ትምርዖ ምስ ድንግልናኣ ንኽትጸንሕን ምስ ተመርዓወት ድማ ንሰብኣያ ብፍጹምነት ንኽትምእዘዞን ተባሂሉ እዩ።

2. ህድና ጠንቋሎ፡

ካብ 16 ክሳብ 18 ክፍለ ዘመን ኣብ ዝነበረ እዋን፡ ኣብ ኤውሮጳን ኣመሪካን ብዓሰርተታት ኣሽሓት ዝቑጸራ መብዛሕትኤን ሓልፋይ ዘይብለን መበለታትን ባህላውያን ፈወስትን ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ፡ "ጠንቋሎ" ተባሂለን ናይ ሞት ፍርዲ ተዋሂቡወንን ብዙሕ ስቓይ ወሪዱወንን እዩ። እቲ ዘተዋህበን ዘይፍትሓዊ ፍርዲ፡ እንተላይ ናጽነት፡ ሃብትን ማሕበራዊ ደረጃን ናይተን ካልኦት ደቂ ኣንስትዮ'ውን ንኽቐንጠጥን ዳግማይ ኣብ ትሕቲ ጽኑዕ ቁጽጽር (ምልኪ) ደቂ ተባዕትዮ ንኽኣትዋን ከም መሳርሒ ኮይኑ ኣገልጊሉ እዩ።

3. ምቑላፍ መልሓስ ብሓጺን

ካብ 16 ክሳብ 18 ክፍለ ዘመን፡ ኣብ ስኮትላንድ፡ ብሪጣንያን ጀርመንን "ትሓሚ እያ፡ ተታልልያ እያ፡ ንሰብኣይ ኣፍ ኣፉ እያ ትምልሰሉ፡ ወዘተ." ተባሂላ ዝተኸሰሰት ጓል ኣንስተይቲ፡ መልሓሳ ብሓጺን ከም ዝቑለፍ ይግበር ነበረ። ሽዑ ክትዛረብ ይኹን ክትበልዕ ወይ ክትሰቲ ኣይትኽእልን። እቲ ዝኸፍአ ድማ፡ መታን ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ብውርደት ክትቅጻዕ ተባሂሉ፡ ከምኡ ኢላ እንከላ ከም ከልቢ ብገመድ ወጢጦም ብጎደናታት ኮለል የብልዋ'ሞ፡ ሽዑ ህዝቢ ብሓፈሻ፡ ጎረባብታ ድማ ብፍላይ የጭጭውላን የላግጹላን ነበሩ። እቲ ዝኸፍአ ከኣ፡ እቲ መቑለፊ መልሓስ ከቢድ ለዘዛትን ረሻሽታን ዘስዕብ ኣብ ርእሲ ምኳኑ፡ ብርቱዕ ቃንዛ'ውን ይፈጥረላ ነበረ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:05	ሃሎ ቈልዑ
09:40	ፓኖራማ
10:15	ጉዳይ ኣብ ዘተ
11:00	ለሰ ስፖርት
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:55	ሱዳዊት ፊልም ትም ምባል ስለ ዝመረጸ (ድግግ) 1ይ ክፋል
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:50	መልሲ ኣብ መስመር
14:30	ናትራን
17:00	መሬትን ኣከባብን
17:35	ሳይዳ
18:40	ደረት ቃና
20:00	ዜና (ትግረ)
20:13	ፊልም ሕደጋት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ተክ ኢንሳይት
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	መደብ ፊስቲቫል
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

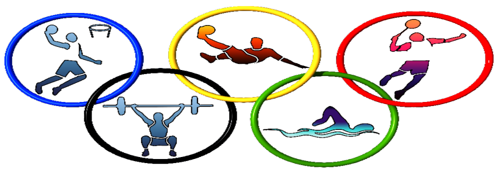

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ፖጋቻ፡ ዕዉት መበል 19 መድረኽ ኮይኑ

ፖጋቻ፡ ናይ ቅድሚ 31 ዓመታት ክብረ ወሰን ሰይሩ

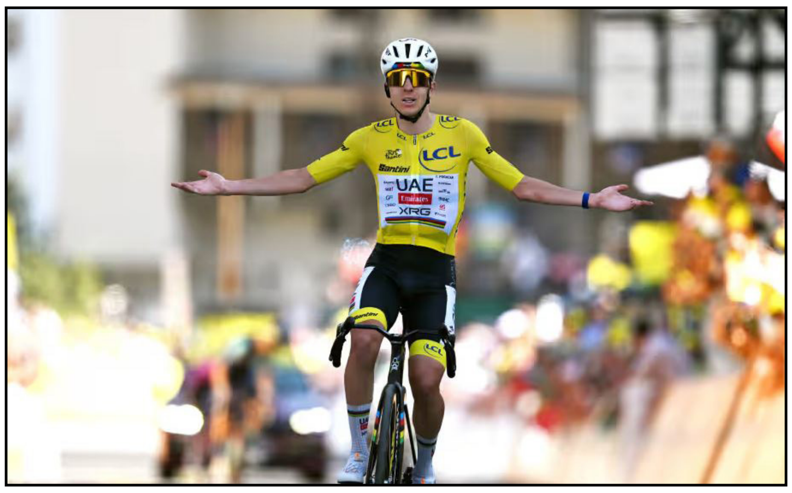

ተቐዳዳማይ ዩኤይኢ. ኢማራተስ - ታደይ ፖጋቻ፡ ሕጂውን ኣርእስቲ ብዘፈጠረ ቅዲ ጸወታ፡ ንመበል 19 መድረኽ ተዓዊቱሉ።

ሓንቲ ካብተን ናይ ዓቐብ ውድድራት ዝኾነት መበል 19 መድረኽ፡ 127.9 ከሎሜተር ሸፊና። ብኢጋኡ ብመጥቃዕቲ ናይዮም ካብ ዓብይ ጉጅለ ዝተፈልዩ ተቐዳደምቲ ክትቅለስ ዝጀመረት እዛ መድረኽ፡ ኣብ መበል 89.5 ከሎሜተር ናይ መንነ ጸወታ ቅጽበታዊ ውድድር ነይሩዋ።

ልዕሊ ኩሉም ናይ ቅጽበታዊ ውድድር ብሓፈሻ ናይ ቀጠልያ ማልያ ተቐዳደምቲ ብሉጽ ብቐዓት ዘርኢ. ዘሎ ማደስ ፐደርሰን ከኣ፡ ኣብዛ መድረኽ ምስታ ዝሃደመት ጉጅለ ተረርቲ ዓቐብታት ሓሊፉ፡ ብዚይተቓጸጸ ቀዳማይ ኣትዩ፡ 25 ነጥቢ ከሲቡ። ኣብታ ሐዘዋ ዘሎ ቀጠልያ ማልያ ድሕሪኡ ዘለዉ. ያስፐር ፍሊፕሰንን ቢንያም ግርማይን፡ ካብ ፈለማ ውድድር ዘልሓጥ ብምባሎም፡ ነጥቢ ኣይረኸቡን።

ድሕሪዛ ቦታ፡ ተደጋጋሚ መጥቃዕቲታት ተፈጺሙ፡ ክሳብ'ታ ናይ መዛዘሚ ዓቐብ ድማ፡ ሰለስተ ተቐዳደምቲ ሰፕ ከሉ፡ ሪቻርድ ካራፓዝን ሲ. ማርቲዝን፡ ጉጅለ ፈጢሮም ን13.8 ከሎሜተር ዝነውሓታ ናይቲ ዝተረረ መሰክፍ. (Horse category) ዘለዋ ዓቐብ ክላኸሩ ጀሚሮም።

ታደይ ፖጋቻ፡ ሪምኮ ኢቨንፖልን ካልኦት ናይ ብጫ ማልያ ተወዳደርቲን 3 ደቒቕ ድሕሪኦም ይስዕቡዎም። ፖጋቻ ግን፡ ኣብ እግሪ ናይታ ዓቐብ (ውድድር ክዛዘም 12 ከሎሜተር ጥራይ ምስ ተረፎ) ብዘፈጠሮ መጥቃዕቲ፡ ኑየም ብ3 ደቒቕ በሊጾሞ ዝነበሩ ሲ. ማርቲዝን ሰፕ ከሰን በቡሓደ ድሕሪ ምርካቡ፡ ንሪቻርድ ካራፓዝ ድማ 1.8 ከሎሜተር ምስ ተረፎ ኣርኪቡዎ። ካራፓዝን ማርቲዝን ድማ፡ ርጊጹ ሰይሩዎም።

ፖጋቻ፡ 900 ሜትሮ ምስ ተረፎም፡ ደጊሙ ሓያል መጥቃዕቲ ፈጺሙ - ብ3 ሰዓት፡ 17 ደቒቕን 57 ካልኢትን ዕዉት መድረኽ ኮይኑ። ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት፡ ራብዓይ ናይ መድረኽ ዓወቱ፡ ብሓፈሻ ከኣ መበል 26 ናይ ዙር ፈረንሳ ዓወቱ ሰሪሑ - ናይዚ እዋን ዓንተር ቅድድም ብሽክሌታ ዓለም ታደይ ፖጋቻ።

ማርቲዝን፡ ሽዱሽተ ካልኢት፡ ካራፓዝ ትሽዓተ ካልኢት ድሕሪኡ ካልኣይን ሳልሳይን ኣትዮም። ኣብ ብጫ ማልያ ካልኣይ ዘሎ ሪምኮ፡ 2 ደቒቕን 29 ካልኢትን ድሕሪኡ ሻዱሻይ ኣትዩ።

በዚ ድማ ፖጋቻ፡ ንቡጫ ማልያ ዘለዎ ፍልልይ ኣግፊሑ ኣሎ። ሪምኮ 7 ደቒቕን 11 ካልኢትን ድሕሪኡ ይስዕብ። ፖጋቻ ንሓሙሻይ ግዜኡ ዕዉት ዙር ፈረንሳ ምዃኑ'ውን ዝጠልል ሚእታዊት ርግጽ ኮይኑ ኣሎ - ዝኾነ ስፖርታዊ ፍጻመ እንተዘይጋጢሙ።

ፐደርሰን፡ ንቀጠልያ ማልያ ንዘለዎ ፍልልይ ኣግፊሑ ብ502 ነጥቢ. ሐዚዋ ኣሎ። ትማሊ. ገድብ ግዜ ሓልዩም ዝኣተዉ. ያስፐር ፍሊፕሰን ብ445፡ ቢንያም ግርማይ 361 ነጥቢ. ይስዕቡዎ።

ካራፓዝ፡ ንማልያ ኣንበሳ ዓቐብ ብ91 ነጥቢ. ካብቲ ሐዚዋ ዝቖየ ፖጋቻ ተቐቢሉዋ ኣሎ። ፖጋቻ፡ ብ90 ነጥቢ. ይስዕቡ።

ናይ መንእሰያት ጻዕዳ ማልያ ከኣ፡ ኣብል ዩኤይኢ. - ኢሳቕ ደል ቶር ዓቂቡዋ ኣሎ፡ ፖል ሰክሰ፡ ብ124 ካልኢት ድሕሪኡ ይስዕብ።

እዚ ውድድር፡ ሎሚ ቡታ ንግስቲ መድረኽ እትብሃል መበል 20 መድረኽ ክቕጽል እዩ። እታ ዝተረረት መድረኽ እያ - ምኽንያቱ፡ ሰለስተ ናይቲ ዝተረረ መሰክፍ. ዓቐብ ሆርስ ካታጎሪ ሓንቲ ከኣ ናይ ሓደ ካታጎሪ ዓቐብ ሒዛ ብምህላዋ። ድሕሪ ሓንቲ ተራር 24.1 ከሎሜተር ዝነውሓታ ዓቐብ ከኣ፡ ኣብ መበል 66.5 ከሎሜተር ናይ መንነ ጸወታ ቅጽበታዊ ውድድር ኣለዋ። ነዛ መድረኽ'ውን ክዕወተላ ዝለዓለ ሚእታዊት ተዋሂቡዋ ኣሎ - ፖጋቻ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ፖጋቻ፡ ትማሊ. መዛዘሚት ንዝነበረት 13.8 ከሎሜተር ዝነውሓታ ዓቐብ ኣልፐስ ደ ሀዝ፡ ብ35 ደቒቕን 27 ካልኢትን ሓኺሩዋ። በዚ ድማ ማርኮ ፓንታኒ፡ ኣብ 1995 ብ36 ደቒቕን 50 ካልኢትን ብምሕኳር ሒዝዎ ንዝጸንሐ ክብረ ወሰን ሰይሩዎ።

ኩዕሶ መርበብ - ኣዱሊስን ዕዳጋ ሓሙስን ኣብ ሳልሳይ ዲቪዥዮን ሻምፕዮን ኮይነን

መዛዘሚ ግጥማት ኩዕሶ መርበብ ሳልሳይ ዲቪዥዮን ዞባ ማእከል፡ ብሓሙስ ተኻይዱ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ኣዱሊስ ንደማበ ሰማበል 2-1 ብምስዓር ሻምፕዮን ኮይና።

ኣብ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ድማ ዕዳጋ ሓሙስ ንደማበ ሰማበል ብዙመሳሳሊ. 2-1 ሰዒራ ሻምፕዮን ክትከውን በቒዓ።

ኣብቲ ዕለት ካልኣይ ዲቪዥዮን ጋንታታት ናይ ደረጃ ጸወታ ኣካይደን ነይረን። ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዕዳጋ ሓሙስ ንድያኡ፡ ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ድማ ሕውትን ንደማበ ሰማበል ብዙመሳሳሊ. ወጽኢት 2-0 ሰዒረን ሳልሳይ ደረጃ ኣውሒሰን።

ሻምፕዮን ኩዕሶ መርበብ ሎሚ ቀዳም ብዝቕጽል ናይ ፍጻመ ግጥማት ናይ 2025-26 ውድድሩ ክዛዘም እዩ። በዚ መሰረት፡ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ፈስቲቫልን ሳሊናን፡ ኣብ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ከኣ ዕዳጋ ሓሙስን ዓዲ ጓዕዳድን ክጸወታ እየን። እዚ ግጥማት፡ ኣብ ሜዳ ቦቐፊላ እዩ ክካየድ።

ውድድር ኣስመራ ኦፐን ቀጺሉ

ውድድር ባይታ ተኒስ 'ኣስመራ ኦፐን'፡ ዝሓለፈ መዓልታት ናይ ክልተኡ ጾታ ግጥማት ኣካይዱ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ናይ ደቂ ኣንስትዮ ናይ ኣውዲቐካ ምሕላፍ ጸወታ፡ ሮዳ እንድርያስ ንሻሎም ኣሚነ 6-3 ከምኡ'ውን 6-4 ብድምር 2-0 ሰዒራታ። ሜላት ሃብተ ከኣ ንኣብ ጋኤል ጳውሎስ 7-6 6-4 ኣሰኒፋታ።

ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ድማ ማትያስ በረኸት ንናህ በረኸት 6-3 ከምኡ'ውን 6-4፡ ኢሰርም ኣንገሶም፡ ንኬብሮን ተሸመ 6-1 6-3 ሰዒሮምዎም። ናህር ኣሚኑኣብን ናኦድ ረዘነን ኣብ ዘቖየድዎ ጸወታ ድማ ኣብ ቀዳመይቲ ጸወታ ናኦድ 7-6 ክሰዕር እንከሎ፡ ንካልኣይቲ ጸወታ ድማ ናህር 6-4 ተዓዊቱላ። ናብ መፈላለዪ ኣብ ዘምርሐሉ ድማ ናኦድ 10-4 ተዓዊቱ።

ስለስ ኣብ ዝነበረ ናይ ደረጃ ጸወታ፡ ኣብ ናይ ደቂ ኣንስትዮ ሻሎም ኣሚነ ንኣብ ጋኤል ጳውሎስ 6-4 ከምኡ'ውን 6-3 ሰዒራ ሳልሳይ ደረጃ ሒዛ።

ኣብ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ድማ ማትያስ በረኸትን ናኦድ ረዘነን ኣብ ዘቖየዱዎ ጸወታ፡ ኣብ ቀዳመይቲ ጸወታ ናኦድ 7-5 ክዕወት እንከሎ፡ ኣብ ካልኣይቲ ጸወታ ማትያስ 6-2 ሰዒሩ። ኣብ መፈላለዪ ነጥቢ. ድማ ናኦድ 10-5 ሰዒሩ ሳልሳይ ደረጃ ሒዙ።

እዚ ውድድር፡ ሰንበት 26 ሓምለ ናይ መዛዘሚ ዕለት፡ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ መንጎ ሮዳ እንድርያስን ሜላት ሃብተን፡ ኣብ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ድማ ኣብ መንጎ ኢሰርም ኣንገሶምን እፍሬታ ግርማይን ጸወታታት ክሀሉ ምኳኑ፡ ህዝባዊ ርክብት ፈደረሽን ባይታ ተኒስ ዞባ ማእከል ሓቢሩ።

ክሎፕ፡ መዝነት ምዕላም ጀርመን ተቐቢሉ

“ናብ ስድራይ እንተቐሪብኩም፡ ክገድፎ እየ” ክሎፕ

የርገን ክሎፕ፡ ትማሊ. ዓርቢ. ሓዱሽ ኣሰልጣኒ. ሃገራዊት ጋንታ ደቂ ተባዕትዮ ጀርመን ኮይኑ ብወግዒ ተሸይሙ።

ጀርመን፡ ኣብ ዋንጫ ዓለም 2026፡ ካብ ዙር 32 ብፓራጓይ ካብ ትጽበት ወጺኣ. ምስ ተገለፈት፡ ድሕሪ ወሰናት መዓልታት ዓላሚኣ ምስ ዝነበረ ጁሊያን ናገልስማን ምፍልላያ ይዝከር።

ኣብ ዝሓለፉ ሰሙናት ምስ ክሎፕ ክትዛረረብ ድሕሪ ምጽናሕ ድማ፡ ትማሊ. ብወግዒ ነቲ መዝነት ኣረኪቡቶ ኣሎ።

ኣብ ክራማት 2024 ካብ ሊቨርፑል ድሕሪ ምውጽኡ ካብ ምስልጣን ናጻ ዝጸንሐ እዚ. ጀርመናዊ፡ ክሳብ ዋንጫ ዓለም 2030 ዝጸንሐ ናይ ኣርባዕተ ዓመታት ውዕል ፈሪሙ ኣሎ። “ኣብዚ. ምህላወይ ክብሪ እዩ፡” ዝበለ ክሎፕ፡ “ቅድሚ ነዊሕ ዓመታት ነዚ. መዝነት ክሕዞ ዘይሕሰብ እዩ ነይሩ። ሕጂ ግን፡ እቲ ቅኑዕ ግዜ እዩ መስለኒ። ዕላማይ ድማ ነዛ ሃገራዊት ጋንታ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ክብጽሓ እዩ፡” ኢሉ።

ብዘይካ'ዚ፡ ክሎፕ፡ “እዚ. ስራሕ ንዓይ ኣለ ዘይተርእኩ፡ ንዓኹም እየ ክሰርሖ፡ ንዓለምቲ ጁሊያን ናገልስማንን ቶማስ ቱቸልን ከመይ ገይርኩም ከምዝገለጽኩሞም እናፈለጥኩ እየ ነዚ. መዝነት ተቐቢለዮ ዘለኹ። ኣነ ግን፡ ናብ ስድራይ እንተቐሪብኩም - ክገድፎ እየ። ዘየረብሕ ሰብ ምዃነይ ትሓስቡ እንተኾይንኩም፡ ኣብ ቀዳመይ በሉኒ፡ ብቕጽበት ስራሕ ክገድፎ እየ፡ ካሕሳ እኳ ኣይሓትትን፡” ክብል፡ ኣብቲ ንፈለማ ግዜ ዘቖየዶ ጋዜጣዊ መግለጺ፡ ማዕከናት ዜና ንስድራኡ ሰላም እንተኸልኦምዎም፡ ስርሑ ክጥንጥን ምዃኑ ብኢጋኡ ኣፍሊጡ።

ክሎፕ፡ ከምዚ. ክብል ዝተቐሰቦ፡ ቅድሚኡ ዓላሚ ናይ'ዛ ጋንታ ዝነበረ ናገልስማን፡ ምስታ ሓንቲ ጋዜጠኛ ዝነበሮ ርክብ ዛዕባ ይኸውን ብምንባሩ እዩ።

ግርድዮላ፡ ንሕቶ ኢጣልያ ነጺግዋ

ኣንቸሎቲ፡ ክሳብ 2030 . . .

ካብ ምዕላም እንግሊዛዊት ክሉብ ማን ሲቲ ድሕሪ ምፍናዉ ናጻ ዘሎ - ፐፕ ጓርድዮላ፡ ንሃገራዊት ጋንታ ደቂ ተባዕትዮ ኢጣልያ ንምስልጣን ዝቐረበሉ ሕቶ ነጺጉዎ።

ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኢጣልያ፡ ኣብዛ ሰሙን ምስ ፐፕ ጓርድዮላ ከምዝዘተየራረብ ሓቢሩ ነይሩ።

ብዘይካ'ዚ፡ ሓላፊ ተክኒክ ናይቲ ፈደረሽን - ፓውሎ ማልዲኒ፡ ንኢጣልያዊ ካርሎ ኣንቸሎቲ ከምዝሓተትዎ'ውን ገሊጹ። ንሃገራዊት ጋንታ ብራዚል ዝዕልማ ዘሎ ኣንቸሎቲ ግን፡ ኣብ ስርሑ ክጸንሕ ከምዝወሰነ ኣፍሊጡ። ትማሊ. ከኣ ጓርድዮላ ንሕቶ ናይቲ ፈደረሽን ከምዘይተቐበሎ ሓቢርዎም።

እዚ. ብሉጽ ስፓኛዊ ዓላሚ፡ ኣብ ሲቲ ን10 ዓመታት ድሕሪ ምስራሑ፡ ኣብዚ. እዋን ኣብ ውልቃዊ ሂወቱ ክተኩር ብምድላዩ እዩ ነቲ ሕቶ ሕቖኡ ሂቡዎ።

ኣንድሬ ፒርሎ፡ ሮበርቶ ማንቺኒን ኣንቶኒዮ ኮንተን ድማ ነዚ. መዝነት ንምቕባል ብፈደረሽን ሃርም ተሓጺየም ኣለዉ። ኣብዚ. እዋን ኣብ ኢማራት 'ዩናይትድ' ንዝተባህለት ክሉብ ዝዕልም ዘሎ ፒርሎ ከኣ፡ ነዚ. መዝነት ክቕበሎ ዝለዓለ ተኽእሎ ኣለዎ - ብመሰረት ጸብጻባት።

ኣርባዕተ ሳዕ ዋንጫ ዓለም ዘልዓለት ኢጣልያ፡ ኣብ ዝሓለፉ ሰለስተ ውድድራት ዋንጫ ዓለም (2018፡ 2022ን 2026ን) ኣይተሳተፈትን - ሰሪ ኣብ መጻረዪ ግጥማት ምትራፋ።

በዚ ድማ ካብዚ. ውድቀት'ዚ ንምትንሳእ፡ ነዚ. ኣብ ታሪኻ ዝሓመቐ ግዜ ብምድባስ ዳግማይ ተወዳዳሪት ኮይና ንምቕራብን እያ፡ ብቑዕ ኣሰልጣኒ. ሃሰው ኣብ ምባል ትርከብ።

እዚ. ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ኣብ ዋንጫ ዓለም 2026 ንብራዚል ክሳብ ዙር 16 ክሕልፋ ዘይከኣለ ካርሎ ኣንቸሎቲ፡ ክሳብ ዋንጫ ዓለም 2030 ኣብ ስራሑ ክጸንሕ ተሰማሚዑ።

ምባፐ፡ ምስ ናይ ቅድሚ 60 ዓመታት ክብረ ወሰን ተመዓራርዩ

ኣጥቃዓይ ሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ - ክይላን ምባፐ፡ ኣብ ዋንጫ ዓለም 2026፡ ብ10 ሸቶታት ዝለዓለ ኣመዝጋቢ. ተባሂሉ 'ወርቃዊት ጫማ' ምሽላሙ ይዝከር።

እዚ. ብሉጽ ኣጥቃዓይ፡ ዝሓለፈ. ወቕቲ ምስ ክለቡ ሪያል ማድሪድ ኮይኑ'ውን፡ ናይ ላ'ሊጋን ሻምፕዮንስ ሊግን ዝለዓለ ኣመዝጋቢ. ኮይኑ እዩ።

በዚ ድማ፡ ኣብ ሓደ ወቕቲ ናይ ውሽጢ. ሃገር ሊግ፡ ሻምፕዮንስ ሊግን ዋንጫ ዓለምን ዝለዓለ ኣመዝጋቢ. ዝኾነ ፋልማይ ተጻዋታይ ኮይኑ - ድሕሪ 1966።

ዚ. ታሪኽ፡ ቅድሚ 60 ዓመታት ፖርቱጋላዊ ኢሰቢዮ እዩ ኣጽሒፉዎ። ኢሰቢዮ፡ ብ25 ሸቶታት ኣብ ሊግ ፖርቱጋል፡ ብሸውዓተ ሸቶታት ኣብ ኤውሮጳዊ ውድድር፡ ብትሽዓት ድማ ኣብ ዋንጫ ዓለም 1966 ዝለዓለ ኣመዝጋቢ. ኮይኑ ነይሩ።

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ትራምፕ፡ ንዝደስከለ ገንዘብ ኢራን ክጥቀመሉ ከም ዝኽእል የጠንቀቐ

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ደስከሉ ዘሎ ርእሰ ማል ኢራን፡ ኣብ ምጽጋን ናይቲ ብሰንኪ ግጭት ማእከላይ ምብራቕ ኣብ ልዕሊ ንግዳውያን መራኽብ ዝወርድ ዘሎ ዕንወት ከውዕሎ ከም ዝኽእል ኣጠንቂቑ።

ንመግለጺ ፕረዚደንት ትራምፕ ኣመልኪቱ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኢራን ዓባስ ዓራቕቺ ኣብ ዝሃቦ ግብረ መልሲ፡ እቲ ስጉምቲ፡ ኣህጉራዊ ሳዕቤን ክህልዎ ዝኽእል ‘ሓደገኛ ውሳነ’ ምዃኑ ኣተሓሳሲቡ።

ፕረዚደንት ትራምፕ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ ‘ትሩዝ ሶሻል’ ኣብ ዘርገሖ ሓበሬታ፡ ብሕጂ ኣብ ልዕሊ መራኽብን ጽዕነተንን ንዝወርድ ዕንወት፡ በቲ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ሃገሩ ዝርከብ ደስኩል ገንዘብ ኢራን ከሕወዮ ምዃኑ ገሊጹ።

መግለጺ ፕረዚደንት ትራምፕ፡ ምስ ኢራን ምትእስሳር ከም ዘለዎ ዝግለጽ ዕጡቕ የመናዊ ምንቅስቓስ ሑቲ፡ ኣብ ልዕሊ ብቐይሕ ባሕሪ ዝሓልፋ ዝነበራ ክልተ መራኽብ ኑዳዲ ስዑዲ ዓረብ መጥቃዕቲ ከም ዝፈጸመ ድሕሪ ምሕባሩ ድሕሪ ሒደት ሰዓታት እዩ ዝወሃብ ዘሎ።

ኣመሪካ፡ ኢራን ኣብ ልዕሊ ብመጻብቦ ሆርሙዝ ዝሓልፋ መራኽብ ብዝዪ ምኽንያት መጥቃዕቲ ተኻይድ ከም ዘላ’ኳ እንተ ከሰሰት፡ ኢራን ግን በቲ መጻብቦ ዝሓልፋ መራኽብ በቲ ዘውጽኦቶ ሕግታት ክቐየዳ ግዴታ ከም ዘለወን እያ ትገልጽ።

ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣስታት 2 ቢልዮን ዶላር ዝግመት ርእሰ ማል ኢራን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ኣመሪካ ክርከብ እንከሎ፡ ኣብ ከም ዓራቕ፡ ቐጠር፡ ጃፓንን ሉክሰምበርግን ዝኣመሰሉ ሃገራት ድማ ቢልዮናት ዶላር ርእሰ ማል ናይታ ሃገር ደስኪሉ ከም ዝርከቡ ጸብጻባት የመልክቱ።

ፈረንሳ - ሓደጋ ባርዕ መሮር ኣከባብያዊ ክሳራታት የውርድ

ኣብ ሰሜን ክፋል ፈረንሳ ተኸሲቱ ዘሎ ሓደጋ ባርዕ መሮር፡ ከቢድ ኣከባብያዊ ክሳራታት የውርድ ከም ዘሎ ተገሊጹ።

በቲ ባርዕ ዛጊት ልዕሊ 35 ሽሕ ትርብዒት ኪሎ ሜተር ዝስፍሓቱ ጫካ ክሃሞኽ እንከሎ፡ ልዕሊ 20 ሽሕ ሰባት ከኣ ከም ዝተመዛበሉ፡ ሰበ ማዚ ፈረንሳ ሓቢሮም።

ደቡባውን ምዕራባውን ክፋል ፈረንሳ በቲ ሓደጋ ብኸቢድ ተሃስዩ ከም ዘሎ ዝጠቐሱ እቶም ሰበ ማዚ፡ ኣብ’ቲ ከባቢ ተኸሲቱ ዘሎ ምሕር ዋዒ መለሱ የጋድዶ ምህላዉ ኣረዲኦም።

ነቲ ባርዕ ንምግታእ፡ ብርክት ዝበሉ ሄሊኮፕተራት ዝሳተፍኦ ዘለዋ ሰፊሕ ስርሒት ይካየድ’ኳ እንተ ሃለወ፡ ኣብ ትሕቲ ቀጽጽር ክኣቱ ግን ከም ዘይከኣለ እዩ ዝግለጽ።

ኣብ ፈረንሳ ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ስጳኛ፡ ኢጣልያ፡ ግሪኽን ፖርቱጋልን እውን ምሕር ዋዒ ዘስዓቦ ሓደጋታት ባርዕ መሮር ኣጋጢሙ ምህላዉ እዩ ዝሕበር።

ኣብ ሰሜን ክፋል ኤውሮጳ ተኸሲቱ ዘሎ ልዑል መጠን ሙቐት፡ ኣብ ዝሓለፈ ቀረባ ዓመታት ካብ ዝተመዝገበ ተመሳሳሊ ተርእዮ እቲ ዝለዓለ ምዃኑ እዮም ክኢላታት ሚትዮሮሎጂ ዘጽንዑ።

ኣመሪካ፡ ኣብ ልዕሊ 60 ሃገራት ሓዲሽ ቀረጽ ወሲና

ኣመሪካ፡ ኣብ ልዕሊ 60 ናይ ንግዲ መሻርኽታ ዝኾና ሃገራት፡ ሓዲሽ ቀረጽ ከም ዝወሰነት ተሓቢሩ።

ብመሰረት ነቲ ሓዲሽ ቀረጽ ኣመልኪቱ ዝወጸ ጸብጻብ፡ ኣብ ልዕሊ ካብ ብሪጣንያ፡ ህዝባዊት ረፓብሊክ ቻይናን ሕብረት ኤውሮጳን ናብ ኣመሪካ ዝኣቱ ኩሉ ዓይነት ንግዳዊ ፍርያት፡ ካብ 10 ሚእታዊት ክሳብ 12.5 ሚእታዊት ቀረጽ ተወሲኑ ኣሎ።

እቲ ሓዲሽ ቀረጽ፡ መተካእታ ናይቲ ትማሊ ዓርቢ ዘብቅዐ ናይ 10 ሚእታዊት ቀረጽ ምዃኑ እዩ ዝሕበር ዘሎ።

እቲ ሓዲሽ ቀረጽ፡ ነተን ናብ ኣመሪካ ካብ ዝኣቱ ንግዳዊ ፍርያት ን99.4 ሚእታዊት ዝሸፍና 60 ቀንዲ ንግዳውያን መሻርኽቲ ዝኾና ሃገራት ዝምልከት ምዃኑ እዩ ክፍሊ ንግዲ ኣመሪካ ዘረድኤ።

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ እቲ ኣብ ልዕሊ መሻርኽቲ ሃገራት ዝወሰነ ንግዳዊ ቀረጽ፡ ኣብ ምሕያል ቁጠባ ሃገሩ ሓጋዚ ምዃኑ እዩ ዝገልጽ።

ዳግማይ ኲናት ኣመሪካን ኢራንን፡ ንዋጋ ነዳዲ ኣንሂሩዎ

ግጭት ማእከላይ ምብራቕ ዳግማይ ድሕሪ ምውላዑ፡ ዋጋ ነዳዲ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፋ ክልተ ኣዋርሕ ዝሓለፈ ሓሙስ ንመጀመርያ ግዜ ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ ከም ዝበጽሐ ተሓቢሩ።

ዋጋ ነዳዲ ንሓደ በርሚል ልዕሊ 100 ዶላር በጺሑ ምህላዉ እዩ ዝግለጽ ዘሎ።

እቲ ምንዛር ዋጋ ነዳዲ፡ ምስ ኢራን ምትሕሓዝ ከም ዘለዎ ዝተገልጸ ዕጡቕ የመናዊ ምንቅስቓስ ሑቲ፡ ኣብ ልዕሊ ብቐይሕ ባሕሪ ዝሓልፋ ዝነበራ ክልተ መራኽብ ነዳዲ ስዑዲ ዓረብ መጥቃዕቲ ድሕሪ ምኻዱ ዝሰዓበ ከም ዘኾነ እዮም ተዓዘብቲ ዝገልጹ።

እቲ መጥቃዕቲ፡ ኣብቲ ኩባንያታት ነዳዲ ዝተፈላለያ ሃገራት ካብ ማእከላይ ምብራቕ ነዳዲ ንምጉዕዓዝ ዝጥቀማሉ ኣማራጺ ኣህጉራዊ መስመር ማይ ብምኻዱ፡ ዋጋ ነዳዲ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፉ ክልተ ኣዋርሕ ኣብዘ ሰሙን እዚኣ ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ ክበጽሕ ከም ዝኸኣለ እዮም ክኢላታት ዘረድኡ።

እቶም ክኢላታት ወሲኾም፡ ናይ ነዳዲ መራኽብ ብመጻብቦ ሆርሙዝን ቀይሕ ባሕርን ክተሓልፍ ኣሸጋሪ ኮይኑ ኣብ ዘለወሉ እዋን፡ ሃገራት ዓለም ዋጋ ነዳዲ ካብዚ ዘለዎ ንላዕሊ ክዛይድ ዝዘሎ ተኽእሎታት ይዳለዋሉ ምህላወን ሓቢሮም።

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ሑቲ ብቐይሕ ባሕሪ ንዝሓልፋ ናይ ነዳዲ መራኽብ ዒላማ ምግባር እንተ ቀጺልዎ፡ ኣብ ልዕሊ እቲ ዕጡቕ የመናዊ ምንቅስቓስ ከቢድ ወተሃደራዊ መቕጻዕቲ ክውሰን ከም ዝኽእል ኣጠንቂቑ ኣሎ።

እስራኤል፡ ኣብ ሊባኖስ መጥቃዕቲ ኣካዪዳ

እስራኤል፡ ነቲ ኣብ መንጎኣን ሊባኖስን ዝተበጽሐ ስምምዕ ሰላም ብምጥሓስ፡ ኣብ ልዕሊ ኣብ ደቡባዊ ክፋል ሊባኖስ ዝርከባ ክልተ ዓድታት መጥቃዕቲ ከም ዝኻየደት ተሓቢሩ።

እስራኤልን ሊባኖስን ብመንጎኝነት ኣመሪካ ስምምዕ ሰላም ክገብራ’ኳ እንተ ተሰማምዓ፡ እስራኤል ግና ኣብ ደቡባዊ ሊባኖስ ቀጻሊ መጥቃዕትታት ተኻይድን ዕንወት ተውርድን ከም ዘላ እያ ናይ ዓይኒ መሰኻኽር ዝገልጹ።

ብመሰረት ጸብጻባት፡ ግጭት እስራኤልን ሊባኖስን ኣብ ዝሓለፈ መጋቢት ከም እንደገና ካብ ዝጀምር ንደሓር፡ እስራኤል ንሓደ ሕምሲት ካብ መሬት ሊባኖስ ክትቆጻጸር እንከላ፡ ልዕሊ 4 ሽሕ ሰባት ከኣ ቀቲላ።

ሰራዊት እስራኤል፡ እቲ ኣብ ሊባኖስ ዘካይዶ ዘሎ መጥቃዕትታት፡ ሕዝቦላህ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ሃገሩ መጥቃዕትታት ካብ ምክያድ ንምክልኻል ዝዓለመ ምዃኑ እዩ ዝገልጽ።

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ ኣብዚ ሰሙን’ዚ ምስ ፕረዚደንት ሊባኖስ ጆሴፍ ዓውን ኣብ ዋይት ሃውስ ኣብ ዘካየዶ ዝርርብ፡ ሰራዊት እስራኤል ካብ ሊባኖስ ንምውጻእ ኣብ መስርሕ ከም ዝርከብ ምግላጹ፡ ምንጭታት ይሕብሩ።

ብ26 ሰነ ላዕለዎት ሰበ ስልጣን እስራኤልን ሊባኖስን ኣብ ዋሽንግተን ብምርኻቦም፡ ሕዝቦላህ ዕጥቁ ክፈትሕ፡ ኣምሳያኡ ከኣ ሰራዊት ሊባኖስ ነቲ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር እስራኤል ዝርከብ መሬት ክርከቦ ምስምማዖም ይዝከር።

እቶም ላዕለዎት ሰበ ስልጣን ክልቲአን ሃገራት፡ ንኣተገባብራ እቲ ዝተበጽሐ ስምምዕ ንምዝታይ፡ ዝመጽእ 4 ነሓሰ ኣብ ኢጣልያ ክራኸቡ መደብ ተታሒዞም ኣለዉ።

ሕዝቦላህ ግን፡ ነቲ ዝተበጽሐ ስምምዕ ከም ዘይቕበሎ ብምግላጽ፡ ሰራዊት እስራኤል ካብ መሬት ሊባኖስ ንምውጻእ ዕጥቃዊ ቃልሲ ክቕጽል ምዃኑ ይፍለጥ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ሚለንዩም	25/07/26	ጎደና ባሕሪ ባራ 191ቁ.ገዛ 8፡ ማይ ጭሆት ትሕቲ መስጊድ	07153448

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565